

ONTWERP

Beleids- en begrotingstoelichting

Energie en Klimaat

Begroting 2026

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	2
I. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	4
II. SAMENVATTING	6
III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	9
1. Transversale en horizontale doelstellingen	9
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	9
IV. BELEIDSVELD Klimaat.....	10
1. ISE: KLIMAAT	10
1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	11
1.2. Operationele doelstellingen.....	11
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	17
V. BELEIDSVELD Energie.....	35
2. ISE: Energie	35
1.1. Strategische doelstellingen op niveau van het inhoudelijk structuurelement Energie	37
1.2. Operationele doelstellingen.....	37
SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen	37
SD2: De energie-efficiëntie van ondernemingen verbeteren	41
SD 3: Zorgen voor een versnelde uitbouw van de duurzame energieproductie	42
SD 4: Onze energiemarkt en onze energiesystemen slimmer, toekomstbestendig en ten bate van de consument maken	44
SD 5: De betaalbaarheid van energie bewaken en de prijsverhouding elektriciteit- fossiele brandstoffen corrigeren	47
SD 6 Het versterken van het sociaal energie- en klimaatbeleid	49
SD 7: Zorgen voor een effectieve en daadkrachtige handhaving	51
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	52
VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	70
Vlaams Energieagentschap (VEKA)	70
VII. LIJST MET AFKORTINGEN	73
BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	75
ISE Klimaat.....	75
ISE Energie	76
VIII. BIJLAGE 'METADATA INDICATOREN'	79

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

De energie- en klimaattransitie is vandaag onlosmakelijk verbonden met de bredere geopolitieke context. Internationale ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt hoe sterk klimaat, energie en veiligheid met elkaar verweven zijn. Deze recente internationale ontwikkelingen tonen meer dan ooit het belang aan om te investeren in onze eigen energievoorziening, de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af te bouwen en verder te versnellen in de richting van hernieuwbare energie.

Tegelijk moeten we telkens een evenwicht zoeken tussen wat nodig is en wat haalbaar blijft binnen de huidige budgettaire grenzen. Mijn absolute prioriteit is een zo rechtvaardig mogelijke transitie. Want we kunnen maar ambitieus zijn als iedereen meekan. Daarom gaan we meer inzetten op elektriciteit en minder op het gebruik van fossiele brandstoffen. Door elektriciteit goedkoper te maken, zorgen we voor meer energie-efficiënte woningen en bedrijven, en helpen we diegenen die het extra zwaar hebben om deze omslag te maken.

Voor woningrenovatie vertaalt zich dit in nog meer doelgerichte ondersteuning. Via de Mijn VerbouwBegeleiding en de basisondersteuning die wordt aangeboden via de energiehuisen kan een zeer brede doelgroep van gezinnen rekenen op advies en begeleiding op maat. Gezinnen met beperktere financieringsmogelijkheden kunnen beroep doen op de Mijn VerbouwLening. Deze wordt vanaf 2026 versterkt door een getrapte rentekorting te koppelen aan het inkomen van de aanvrager. Huishoudens met de laagste inkomens zullen zo een bij de huidige rentevoet de facto een renteloze lening kunnen afsluiten. De Mijn VerbouwPremie wordt op haar beurt nog meer inkomensselectief gemaakt zodat vooral de laagste- en middeninkomens worden geholpen. Tegelijkertijd behouden we de premies voor alle gezinnen voor warmtepompen en warmtepompboilers tot eind 2027. In 2027 zal een evaluatie worden uitgevoerd van de premie voor warmtepompen en warmtepompboilers uit doelgroep 1 en 2, waarbij de businesscase van de warmtepomp wordt geëvalueerd in het licht van onder meer de impact van de invoering van voorziene inwerkingtreding van de Vlaamse taxshift die de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen structureel verbetert. Zo maken we elektriciteit goedkoper. Ik zet ook verder in op een daling van de kosten in de elektriciteitsfactuur door overbodige subsidies te schrappen. Hiermee beschermen we de koopkracht van gezinnen en blijven we de noodzakelijke shift naar fossielvrije verwarming en emissievrije gebouwen tegen 2050 ondersteunen.

Wat hernieuwbare energie betreft, zet ik verder in op een groei in het aandeel van zon, wind en groene warmte. Zo zal er opnieuw een investeringsgarantiemechanisme zijn voor windturbines. Tegelijkertijd maak ik een prioriteit van bijkomende investeringen in onze netinfrastructuur om zo het elektriciteitsnet klaar te maken voor de toekomst. De Vlaamse Regering zal in 2026 daarom bijkomend investeren in een meer robuuste kapitaalspositie en een verankering in overheidshanden voor Fluvius. We zetten daarnaast ook de eerste stappen richting een zo maximaal mogelijke vereenvoudiging. We voorzien ook bijkomende maatregelen om het risico op netcongestie aan te pakken.

Tot slot benadruk ik graag nog eens dat samenwerking over bevoegdheden en regiogrenzen heen voor mij de sleutel is tot een succesvolle transitie. Het recent goedgekeurde Vlaamse en Nationale Energie- en Klimaatplan bieden het kader en geven de richting aan op middellange termijn. Ik hoop dat iedereen hier zijn schouders mee onder zet om de gezamenlijke doelstellingen te realiseren en dat we dit succes ook terugzien in de integratie

van de afzonderlijke plannen in één sterk Sociaal Klimaat Plan waar ik veel waarde aan hecht omwille van de sociale transitie.

II. SAMENVATTING

Deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) heeft betrekking op alle activiteiten en begrotingskredieten van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van de beleidsvelden Energie en Klimaat. Voor elk inhoudelijk structuurelement (ISE) concretiseer ik de strategische en operationele doelstellingen van de beleidsnota in een planning voor 2026. Hierbij volg ik de structuur van de beleidsnota, met inbegrip van de daarin opgenomen strategische en operationele doelstellingen. Deze BBT omvat geen rapportering over wat reeds werd gerealiseerd. De rapportering over de verwezenlijkingen zal worden opgenomen in de BBT bij de begrotingsuitvoering.

De ESR-ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds (QE0-9QHETIB-OW), dat wordt gespijsd met middelen uit de Belgische veiling van emissierechten, dalen met 22 miljoen euro naar 253 miljoen euro. Die daling is een gevolg van een lager veilingvolume ten opzichte van 2025 (4.249.133 voor ESR-jaar 2025 vs 3.604.934 voor ESR-jaar 2026). Voor de CO₂-prijs wordt er rekening gehouden met een geraamde marktprijs voor de ESR-periode 2025 van 70,12 €/ton (ongewijzigd t.o.v. de ESR-periode 2024).

De voorziene uitgaven aan **klimaatmiddelen** zijn:

- 258,2 miljoen euro VAK/VEK voor de uitgaven voor *Indirect Carbon Leakage* compensatie (ICL, begroot op QE0-1QHB2IY-IS), die in 2025 werden uitbetaald door het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (FIO) en het jaar erop wordt vergoed vanuit het Vlaams Klimaatfonds;
- 23,0 miljoen euro VAK/VEK voor het beleid voor de Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS), en 10,4 miljoen euro voor Vlaamse klimaatmaatregelen als correctie op de begrotingsaanpassing van 2023 (QE0-1QHB2IB-PR);
- 42,0 miljoen euro VEK voor de uitbetaling van planschade in het kader van het instrumentendecreet via het BRV-fonds en het Bouwshiftfonds (QE0-1QHB2IH-IS);
- 20,0 miljoen euro VAK/VEK ter financiering van het rentekrediet en de rentekosten voor de Mijn VerbouwLening (QE0-1QHB2IK-IS).

De ESR-aanrekenbare ontvangsten van het **Energiefonds** (QE0-9QEBTKE-OW) worden geraamd op 166,9 miljoen euro. Dit is een toename met 2,8 miljoen euro in vergelijking met BA 2025. Die ontvangsten worden nog aangevuld met eerder vermelde 20,0 miljoen euro klimaatmiddelen (QE0-9QEBTKE-OI).

De belangrijkste uitgavenramingen binnen het **Energiefonds** zijn:

- 42,2 miljoen euro voor Mijn VerbouwPremie (QE0-1QEB4KG-WT, QE0-1QEB4KJ-WT en QE0-1QEB4KE-WT);
- 27,8 miljoen euro rentekosten voor de leningsmachtiging voor de Mijn VerbouwLeningen (QE0-1QEB4KE-IS);
- 18,4 miljoen euro aan vergoeding voor REG openbare dienstverplichtingen (QE0-1QEB4KG-WT)
- 19,0 miljoen euro aan IT-uitgaven en woningpas (QE0-1QEB4KE-WT);
- 4,4 miljoen euro voor ondersteuning collectieve renovaties (QE0-1QEB4KE-WT);
- 12,0 miljoen voor rentesubsidies van het renteloos renovatiekrediet en energielening+ en beheerskosten (QE0-1QEB4KE-WT);
- 11,2 miljoen euro voor versterking ondersteuning energiehuizen (QE0-1QEB4KE-WT).
- 11,0 miljoen euro voor projecten groene warmte (QE0-1QEB4KE-WT);

- 8,0 miljoen euro i.h.k.v. verplichtingen voor minimale levering aardgas en elektriciteit (QE0-QEB4KG-WT);
- 11,7 miljoen euro diverse uitgaven (waaronder BENOvatie, versterking van het begeleidingstraject noodkoopleningen van OCMW's, Terra en Verificatiebureau ...)

Naast het Energiefonds worden ook **reguliere kredieten** ingezet voor het energiebeleid:

- 341 miljoen euro leningsmachtiging voor energieleningen, noodkoopleningen en Mijn VerbouwLening (MVL) (QE0-1QEEB2KB-PA);
- 113 miljoen euro voor de Mijn VerbouwPremie (QE0-1QEB2KN-WT en QE0-1QEB2KB-WT).
- 14,0 miljoen euro voor de financiering energiehuizen uit de reguliere kredieten (QE0-1QEB2KB-WT);

De 25% Vlaamse cofinanciering van de maatregelen uit het Sociaal Klimaat Plan (SKP) waarvoor VEKA de trekkende entiteit is, worden aangerekend op reguliere kredieten (collectieve renovatie). Het gaat om een totaal van 9,5 miljoen euro Vlaamse cofinanciering voor de maatregelen 'Mijn VerbouwLening renteloos voor laagste inkomensdoelgroep Mijn VerbouwPremie', 'Verhoging steunpercentage laagste inkomensdoelgroep Mijn VerbouwPremie' en 'Versterking Mijn VerbouwBegeleiding laagste inkomens en uitbreiding verhuurders'. Deze middelen worden gecompenseerd vanuit Collectieve renovatie (reguliere middelen QE0-1QEB2KB-WT) naar de centrale provisie Sociaal Klimaatfonds (CB0-1CBD2AR-PR). Op het Energiefonds komt 9,5 miljoen vrij voor het collectieve renovatiebeleid. De provisie Sociaal Klimaatfonds wordt in meer detail besproken bij beleidsdomein Financiën en Begroting.

In de volgende tabel vindt u het overzicht van de totaliteit van de beleidskredieten die in deze BBT aan bod komen. Deze zijn onder te verdelen in de twee beleidsvelden Klimaat en Energie die telkens samenvallen met één inhoudelijk structuurelement.

TOTAAL – ENERGIE EN KLIMAAT, excl. Apparaatsuitgaven QA

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	49.042	593.150	0	1.612.146	1.744.523
Bijstelling BO 2026	1.073	-153.508	0	-627.437	-639.698
BO 2026	50.115	436.642	0	984.709	1.104.825

PROGRAMMA QH - KLIMAAT

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	297.196	0	319.475	457.611

Bijstelling BO 2026	0	-44.418	0	-7.937	-15.869
BO 2026	0	252.778	0	311.538	441.742

PROGRAMMA QE - ENERGIE

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	49.042	295.954	0	1.292.671	1.286.912
Bijstelling BO 2026	1.073	-109.090	0	-645.636	-623.829
BO 2026	50.115	186.864	0	647.035	663.083

Het beleidsveld Klimaat omvat één inhoudelijk structuurelement (ISE) Klimaat dat samenvalt met één programma QH Klimaat. Het beleidsveld Energie omvat één inhoudelijk structuurelement (ISE) Energie dat samenvalt met één programma QE Energie. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen programma QA die bij VEKA ingezet worden voor de activiteiten binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat, worden afzonderlijk besproken onder het hoofdstuk Apparaatskredieten achteraan deze BBT.

III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

N.v.t.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

N.v.t.

IV. BELEIDSVELD KLIMAAT

Voor het beleidsveld Klimaat is er slechts 1 inhoudelijk structuurelement "Klimaat".

In de volgende tabel vindt u het overzicht terug van de totaliteit van de begrotingskredieten binnen ISE Klimaat die in deze BBT aan bod komen.

PROGRAMMA QH - KLIMAAT

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	297.196	0	319.475	457.611
Bijstelling BO 2026	0	-44.418	0	-7.937	-15.869
BO 2026	0	252.778	0	311.538	441.742

Het beleidsveld Klimaat omvat één inhoudelijk structuurelement (ISE) Klimaat dat samenvalt met één programma QH Klimaat. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen programma QA die bij VEKA ingezet worden voor de activiteiten binnen het beleidsveld Klimaat, worden afzonderlijk besproken onder het hoofdstuk Apparaatskredieten achteraan deze BBT.

1. ISE: KLIMAAT

Prestatie-indicatoren

Aan het ISE klimaat is de volgende prestatie-indicator gelinkt:

Benaming	ESR-broeikasgasemissies
Definitie	Deze indicator gaat na in hoeverre de uitstoot van broeikasgasemissies in sectoren die niet onder het bestaande Europees Emissiehandelssysteem vallen - met name emissies door transport, gebouwen, landbouw en afval en daarnaast enkele onderdelen van de sectoren industrie en energie - evolueert, herrekend naar broeikasgasuitstoot in CO ₂ -equivalenten.
Laatst gekende waarde	De ESR-emissies voor emissiejaar 2023 bedroegen 39,4 Mton CO _{2eq}
Streefwaarde	In het definitief geactualiseerd VEKP 2021-2030 dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 18 juli 2025 wordt gestreefd naar een maximale ESR-uitstoot van 30,2 Mton in 2030 (een reductie van -40% t.o.v. 2005).
Beleidsmatige relevantie	De evolutie van deze indicator is nauw gelinkt met strategische doelstelling 2 van ISE Klimaat.

Koppeling met Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG13. Verder is er een nauw verband tussen het realiseren van de klimaatdoelstelling en de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie m.b.t. vermindering van de broeikasgasuitstoot en reductie van verbruik fossiele brandstoffen.
Budgettaire relevantie	Het niet behalen van de Belgische emissieruimte 2021-2030 volgens de emissiereductiedoelstelling van -47% in 2030 t.o.v. 2005, waaraan het Vlaams Gewest een bijdrage levert, moet worden opgevangen via flexibiliteit en/of de aankoop van rechten. Dit gaat gepaard met een budgettaire kost.

Via het voortgangsrapport (zie ISE Klimaat – OD 1.2) in het najaar 2026 zal in meer detail worden gerapporteerd over de totale broeikasgasemissies in het Vlaams Gewest (zowel ESR als ETS). Hierbij zullen sectorale evoluties ook in meer detail worden toegelicht.

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het ISE is opgebouwd uit volgende: strategische doelstellingen

- SD 1. Uitbouwen van een duidelijk en ambitieus beleidskader voor de energie- en klimaattransitie
- SD 2. Bijdragen aan de realisatie van de energie- en klimaatambities in alle sectoren
- SD 3. Optimaliseren werking en beheer Vlaams Klimaatfonds

1.2. Operationele doelstellingen

In wat volgt worden alle operationele doelstellingen besproken, gebundeld per strategische doelstelling.

SD 1: Uitbouwen van een duidelijk en ambitieus beleidskader voor de energie- en klimaattransitie

OD 1.1 Constructief meewerken aan het uitbouwen van een effectief internationaal, Europees en nationaal energie- en klimaatbeleid

We volgen de Europese onderhandelingen over energie- en klimaatbeleid van nabij op en dragen hierbij proactief het Vlaamse standpunt uit binnen ons land en binnen de EU. Vanaf juli 2026 zal ik als Belgisch vertegenwoordiger in de Raad Leefmilieu de nodige initiatieven nemen om de Vlaamse en Belgische standpunten proactief te brengen op Europees niveau.

In 2026 volg ik in eerste instantie de verdere ontwikkelingen op rond de Europese klimaatdoelstelling voor 2040, zoals de onderhandelingen met het Europees Parlement om tot een politiek akkoord te komen. De onderhandelingen over de herziening van het Koolstofgrenscorrectiemechanisme (*Carbon Border Adjustment Mechanism*, CBAM) zal ik ook aandachtig volgen. Daarnaast volgt er midden 2026 een initiatief rond de herziening van de Richtlijn Europese Emissiehandel voor wat betreft ETS vaste installaties, ETS luchtvaart en ETS scheepvaart, die erg belangrijk zijn voor Vlaanderen. De ontwikkeling van een Europees regelgevend kader rond CO₂-transport volg ik ook aandachtig op. Bovendien zal de Europese Commissie in 2026 verschillende onderdelen van de Clean Industrial Deal verder uitwerken,

zoals de *Industrial Decarbonisation Bank*, en de uitwerking van het *Grids Package*, het *Citizens Energy Package* dat zal werken rond energiedelen en energiearmoede, het elektrificatieactieplan en de nieuwe warmte- en koelingsstrategie.

Ik zal in 2026 als voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie verder intensief in overleg treden met de collega-ministers van de andere entiteiten met het oog op een akkoord met betrekking tot de intra-Belgische verdeling van de klimaat- en energiedoelstellingen 2021-2030 in samenhang met een akkoord over de verdeling van de opbrengsten van de veiling van emissierechten.

Binnen gezamenlijk overleg van NKC-ENOVER start ik het voorbereidingswerk voor de opmaak van het Nationaal Energie- en Klimaatplan 2031-2040, met oog op een tijdige indiening van de ontwerpversie tegen eind 2027 bij de Europese Commissie. Ik hou hierbij maximaal rekening met de geleerde lessen van de opmaak van het Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030.

In het verlengde van eerdere initiatieven (bv. gezamenlijk overleg van de Nationale Klimaatcommissie en ENOVER), ga ik in 2026 in overleg met de collega-ministers van de andere entiteiten om te werken aan een verdere optimalisering van de organisatie van het intra-Belgisch overleg inzake het internationaal, Europees en Belgisch energie- en klimaatbeleid.

De Vlaamse Regering zal meewerken aan een nieuw interfederaal energiepact, met aandacht voor rechtszekerheid, leveringszekerheid, betaalbaarheid en duurzaamheid en waarin naast energie-efficiëntie en hernieuwbare energie ook de rol van kernenergie wordt verduidelijkt.

Tot slot kom ik de Vlaamse engagementen inzake internationale klimaatfinanciering volledig na. Ik streef in de komende periode naar een efficiënte en effectieve inzet van de beschikbare middelen. Verder besteed ik de nodige aandacht aan monitoring en evaluatie en neem de geleerde lessen mee. Op internationaal niveau blijf ik pleiten voor gericht en efficiënt gebruik van de klimaatsteun door de ontvangende landen.

OD 1.2: Het Vlaams Energie- en Klimaatplan en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 voorbereiden, monitoren en indien nodig

Om de uitvoering van het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) te verzekeren, wordt de voortgang van de doelstellingen, kernindicatoren en maatregelen in het plan nauwgezet opgevolgd via een jaarlijks voortgangsrapport. In 2026 zal een VEKP-voortgangsrapport worden opgesteld en gepubliceerd door het VEKA, onderbouwd met de input van de verschillende betrokken entiteiten. Vanuit mijn klimaatbevoegdheid ondersteun ik de verschillende bevoegde ministers bij het realiseren van de energie- en klimaatambities in de sectoren waarvoor ze bevoegd zijn (zie SD2).

In 2026 zal ik ook de Vlaamse klimaatstrategie 2050 uit 2019 actualiseren, in het licht van de Europese Klimaatwet en het geactualiseerde VEKP. *De geactualiseerde strategie zal verduidelijken hoe Vlaanderen zal bijdragen aan het bereiken van de internationale klimaatdoelstellingen, in de eerste plaats de Europese doelstelling om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn.*

OD 1.3 Zorgen voor transparante communicatie, sensibilisering en samenwerking om het

draagvlak voor de energie- en klimaattransitie te versterken

- **Transparante communicatie en sensibilisering**

Gerichte communicatie is essentieel om het draagvlak bij burgers en bedrijven voor energie- en klimaatbeleid te behouden en versterken. Ik blijf verder inzetten op doelgroepgerichte communicatie zodat burgers en ondernemingen met lopende, geplande en nieuwe beleidsinitiatieven rekening kunnen houden bij toekomstige aankoop- en investeringsbeslissingen. In 2026 zal de focus liggen op:

- ETS 2, fossielvrij verwarmen en gebruik van hernieuwbare energie (zonnepanelen/warmtepompen)
- Communicatie om de bekendheid van energiehuizen als eerste aanspreekpunt voor energiezuinige renovatie te versterken
- Verder bekendmaken van financiële instrumenten voor energiezuinige renovatie (Mijn VerbouwLening, Mijn Verbouwpremie voor laagste inkomens, ...)
- Communicatie m.b.t. renovatie van appartementsgebouwen
- Sensibilisering EPC-NR verplichtingen

- **Samenwerking met lokale besturen**

In 2026 evalueer ik de werking van het Netwerk Klimaat van de VVSG. Op basis daarvan leg ik de Vlaamse Regering een voorstel voor met betrekking tot de eventuele verlenging van dit initiatief vanaf 2027.

Ik overleg met de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur om te bekijken hoe we de samenwerking met de lokale besturen verder zetten.

Het Vlaams Energiebedrijf (VEB) blijft ondersteuning en begeleiding aanbieden op maat van lokale besturen. Het VEB betreft de steden en gemeenten verder bij het ontwikkelen en bijsturen van haar dienstenaanbod en innovatieve financieringsoplossingen. Terra wordt hierbij gericht ingezet.

SD 2. Bijdragen aan de realisatie van de energie- en klimaatambities in alle ESR sectoren

OD 2.1 Zorgen voor een gecoördineerde en correcte omzetting van de vernieuwde Europese energie- en klimaatregelgeving (in kader van Fit for 55 en daarmee gerelateerde regelgeving)

Tijdens de vorige legislatuur werd een omvangrijk pakket van Europese energie- en klimaatregelgeving goedgekeurd "Fit for 55" (o.a. de herziene richtlijn hernieuwbare energie, herziene energie-efficiëntierichtlijn, herziene richtlijn energieprestatie van gebouwen, gaspakket, herziene richtlijn 'interne markt voor elektriciteit', ...) met een grote impact op het bestaande Vlaamse beleidskader. Om deze richtlijnen om te zetten, moet de Vlaamse regelgeving worden aangepast, al dan niet in combinatie met het afsluiten van samenwerkingsakkoorden.

Op 4 april 2025 werd het actieplan *Fit for 55* goedgekeurd. In aanvulling op dit actieplan werd op 18 juli 2025 een governance-aanpak goedgekeurd met het oog op een gestroomlijnde coördinatie van de omzetting van *Fit for 55* in de Vlaamse regelgeving.

Vanuit mijn eigen bevoegdheden zal ik volgende omzettingen in 2026 initiëren of verder zetten:

- Omzetting ETS richtlijn (implementatie ETS2, ETS Luchtvaart en ETS scheepvaart)
- Implementatiebesluit F-gasverordening
- Implementatiedecreet en -besluit Methaanverordening, samen met de minister van Omgeving
- Omzettingsdecreet Energie-efficiëntierichtlijn en een eerste omzettingsbesluit
- Omzettingsdecreet EPBD en een eerste omzettingsbesluit
- Omzettingsdecreet REDIII en een eerste omzettingsbesluit
- Omzettingsbesluit EMD
- Waterstofnettendecreet deel 1 en een eerste omzettingsbesluit

OD 2.2: Broeikasgasemissiereducties in de transportsector stimuleren

Ik ondersteun de minister van Mobiliteit en Openbare Werken bij de transitie naar een emissievrije mobiliteit en het tot stand brengen van een *modal shift* naar duurzame transportmodi op het vlak van personen- en goederenvervoer in functie van de energie- en klimaatdoelstellingen, zoals opgenomen in het definitief geactualiseerde VEKP 2021-2030 (VR 18 juli 2025). Ik waak over een goede afstemming met het ruimere energie- en klimaatbeleid en volg de voortgang van de transportemissies richting de doelstellingen op, zodat maatregelen kunnen worden toegevoegd of versterkt wanneer nodig. Voor een overzicht van lopende en geplande maatregelen verwijs ik naar de BBT MOW BO 2026.

OD 2.3: Broeikasgasemissiereducties in de gebouwsector stimuleren

Ik zal conform de EPBD-richtlijn een ontwerp van Vlaams plan voor de renovatie van gebouwen 2050 voorleggen aan de Vlaamse Regering in het voorjaar van 2026. Dit plan zal, waar nodig, bijkomende maatregelen bevatten met oog op het realiseren van de lange termijn renovatiedoelstelling 2050. De maatregelen m.b.t. de gebouwensector die in 2026 worden opgenomen en uitgewerkt zijn integraal opgenomen onder ISE Energie (zie *infra*).

OD 2.3: Broeikasgasemissiereducties in de landbouwsector stimuleren

Ik ondersteun de minister van Landbouw en Omgeving om de energetische en niet-energetische emissies in de landbouwsector te doen dalen in functie van de energie- en klimaatdoelstellingen in het (definitief) geactualiseerde VEKP 2021-2030. Ik waak over een goede afstemming met het ruimere energie- en klimaatbeleid en volg de voortgang van de landbouwemissies richting de doelstellingen op, zodat maatregelen kunnen worden toegevoegd of versterkt wanneer nodig. In het bijzonder ondersteun ik de minister van Landbouw en Omgeving in de uitwerking van een convenant in de glastuinbouw, naar het voorbeeld van Nederland. Voor een overzicht van geplande maatregelen en initiatieven in 2026 verwijs ik naar de BBT Landbouw en Visserij en de BBT Omgeving.

OD 2.4: Broeikasgasemissiereducties in de industrie stimuleren

Ik zorg in 2026 voor een correcte implementatie van ETS voor vaste installaties door een proactieve opvolging van de verplichtingen, in lijn met de Europese regels.

Ik zet in 2026 de opvolging van enkele grote emittenten en energiegebruikers inzake de door hen genomen maatregelen om de broeikasgasuitstoot te verminderen voort (o.a. via de bijzondere voorwaarden opgenomen in de omgevingsvergunning). Samen met de minister

van Economie, Innovatie en Industrie trek ik lessen uit de in 2026 afgeronde uitgaventoetsing 'Compensatieregeling Indirecte Emissiekosten'.

Verder blijf ik de afvang, het vervoer en het hergebruik of de opslag van CO₂ (CCUS) faciliteren. Ik finaliseer de aanwijzing van de beheerder van het transportnetwerk en de beheerder voor de lokale cluster in Antwerpen, waarvoor de procedure werd opgestart. Daarnaast werk ik verder aan het afsluiten van de nodige akkoorden inzake grensoverschrijdend transport van CO₂. Ik moedig samen met de Minister van Economie, Innovatie en Industrie de grote projecten in onze havens met betrekking tot CO₂-afvang met permanente opslag (CCS) en het gebruik van afgevangen CO₂ (CCU) verder aan.

Ik volg van nabij op of de F-gasemissies en de energetische broeikasgasemissies van de ESR-industrie snel genoeg dalen zoals voorzien in het definitief geactualiseerde VEKP 2021-2030. Indien nodig bekijk ik samen met de minister van Economie mogelijke bijkomende maatregelen of de versterking van bestaande maatregelen binnen onze respectieve bevoegdheden.

Voor het terugdringen van lachgasemissies door de productie van caprolactam zorg ik voor een verdere goede opvolging - en waar nodig aanpassing - van de bijzondere voorwaarden van de betrokken onderneming.

Daarnaast ondersteun ik de minister van Economie, Innovatie en Industrie om specifieke maatregelen gericht op het faciliteren van de transitie naar een klimaat neutrale Vlaamse industrie te nemen. Ik waak over een goede afstemming met het ruimere energie- en klimaatbeleid. Voor een overzicht van geplande maatregelen verwijs ik naar de BBT Economie, Wetenschap en Innovatie.

OD 2.5: Broeikasgasemissiereducties in de sector afval stimuleren

Sinds 1 januari 2024 moeten de installaties voor de verbranding van stedelijk afval hun broeikasgasuitstoot monitoren en rapporteren zoals andere installaties die onder het ETS Vaste installaties vallen. In 2026 volg ik de monitoring van deze emissies verder op.

Ik ondersteun daarnaast de minister van Omgeving om de energetische en niet-energetische emissies in de afvalsector te doen dalen in functie van de energie- en klimaatdoelstellingen in het definitief geactualiseerde VEKP 2021-2030, zodat maatregelen kunnen worden toegevoegd of versterkt wanneer nodig. Ik waak over een goede afstemming met het ruimere energie- en klimaatbeleid. Specifiek volg ik mee het onderzoek op van de minister van Omgeving en de OVAM inzake het incorporeren van een CO₂-component in de afvalheffing.

In afwachting van de eventuele opname van afvalverbranding onder ETS, trek ik samen met de minister van Omgeving en de OVAM lessen uit de resultaten van het onderzoek in 2025 over CO₂-captatie bij afvalverbrandingsinstallaties, zoals vastgelegd in het definitief geactualiseerd Vlaams Energie- en Klimaatplan (2021-2030).

Zoals afgesproken in het definitief geactualiseerd Vlaams Energie- en Klimaatplan, zal ik samen met de minister van Omgeving, de OVAM en de exploitanten van de grootste afvalverbrandingscluster (die omwille van schaal en ligging langsheen CO₂-vervoersinfrastructuur het best geplaatst zijn voor CO₂-afvang en -afvoer) onderzoeken hoe we de CO₂ uitstoot van deze cluster kunnen afvangen en afvoeren naar CO₂-opslagplaatsen voor de Nederlandse of Noorse kust (CCS).

Voor een overzicht van andere geplande maatregelen van mijn collega verwijs ik naar de BBT Omgeving.

SD 3. Optimaliseren werking en beheer Vlaams Klimaatfonds

OD 3.1. Zorgen voor een optimale en efficiënte verdeling van de middelen uit het Vlaams Klimaatfonds

Wat betreft de verdeling van de middelen uit het Vlaams Klimaatfonds (VKF) wil ik een transparant en doelgericht gebruik van middelen tot stand brengen, zonder onnodige complexiteit in de aanvraagprocedures.

In 2025 wordt een uitgaventoetsing opgestart, die zal resulteren in een eindrapport in 2026. Op basis van de aanbevelingen zal ik een voorstel voorleggen aan de Vlaamse Regering om de toewijzing van middelen in het Vlaams Klimaatfonds aan te passen en te vereenvoudigen.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

KLIMAAT, MVG excl. DAB

Ontvangsten

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	0	0	0	274.773	-21.995	252.778
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	22.423	-22.423	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	297.196	-44.418	252.778

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds worden bepaald door het Vlaams aandeel in de veilingopbrengsten van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS). Voor het begrotingsjaar 2026 kunnen de veilingopbrengsten van het kalenderjaar 2025 worden aangerekend, die ingeschat worden op 252,8 miljoen euro. Voor meer details wordt verwezen naar de uitleg bij begrotingsartikel QE0- 9QHBTIB-OW.

De eenmalige injectie van 22,4 miljoen euro die in 2025 wordt uitgevoerd ter verbetering van het tekort in het Vlaams Klimaatfonds, wordt in 2026 niet herhaald. Deze terugdraaiing vindt haar weerslag in het ontvangstenartikel QE0-9QHBTIB-OI.

Uitgaven

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen)	45.423	-12.055	33.368	132.986	-12.272	120.714

(LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	274.052	4.118	278.170	324.625	-3.597	321.028
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	319.475	-7.937	311.538	457.611	-15.869	441.742

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Alle uitgaven m.b.t. klimaat werden historisch gecentraliseerd via het Vlaams Klimaatfonds (artikel QE0-1QHB4IB-WT en de "-IS"-toelagen vanuit het klimaatfonds). Sinds 2022 wordt daarenboven een deel van de uitgaven voorzien op de artikels QE0-1QHB2IB-PR, QE0-1QHB2IY-IS, QE0-1QHB2IH-IS en QE0-1QHB2IK-IS.

Voor de verdeling van de Belgische veilinginkomsten uit de periode 2013-2020 werd beroep gedaan op het intra-Belgische Samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 ("*burden sharing*"). Tot 2021 werden de uitgaven voorzien op artikel QE0-1QHB4IB-WT omdat er voldoende kasmiddelen waren. Voor de periode nadien is een nieuw samenwerkingsakkoord nodig. Bij ontbreken van een samenwerkingsakkoord kunnen de Belgische veilinginkomsten niet vanuit de rijksrekening naar het Vlaams Klimaatfonds worden doorgestort. Uit voorzorg en om een eventueel tekort aan kasmiddelen op te vangen, voert het Vlaams Klimaatfonds sinds begrotingsjaar 2022 zijn klimaatbeleid verder uit via de middelen die ter prefinanciering zijn ingeschreven op de provisie QE0-1QHB2IB-PR. Voor de veilingopbrengsten van 2021-2022 werd ondertussen een nieuw samenwerkingsakkoord afgesloten en goedgekeurd; deze middelen werden doorgestort vanuit de rijksrekening en werden gebruikt om, via desaffectatie, een deel van de prefinanciering uit de algemene middelen te compenseren. Een samenwerkingsakkoord voor de veilingperiode vanaf 2023 dient nog onderhandeld te worden.

Een nieuw "Samenwerkingsakkoord van 22 september 2023 betreffende sommige bepalingen van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030" werd door alle betrokken entiteiten parlementair goedgekeurd in december 2023, waardoor het Vlaamse aandeel in de veilingopbrengsten voor de periode 2021-2022 (608.625.552 euro) eind 2023 naar het Vlaams Klimaatfonds werd doorgestort. Deze middelen werden in 2024 gedesaffecteerd naar de algemene middelen ter aanzuivering van een deel van de prefinanciering. In afwachting van een samenwerkingsakkoord voor de periode vanaf 2023, wordt de beleidsruimte voor Vlaamse klimaatmaatregelen (niet inbegrepen: de stromen naar het FIO, het BRV-fonds en het Energiefonds die hieronder vernoemd worden) voor 2026 (33,4 miljoen euro) verder geprefinancierd vanuit algemene middelen (nog steeds via klimaatprovisie QE0-1QHB2IB-PR). Na afsluiten van een samenwerkingsakkoord en ontvangst van nieuwe kasontvangsten in het Vlaams Klimaatfonds, zullen er terug desaffectaties gebeuren naar de algemene middelen ter aanzuivering van de prefinanciering.

Dezelfde aanpak wordt gevolgd voor de middelen die worden vastgelegd op de artikelen QE0-1QHB2IY-IS, QE0-1QHB2IH-IS en QE0-1QHB2IK-IS, zie hieronder.

Er vertrekt vanuit het Klimaatfonds een interne stroom naar het Energiefonds van 20 miljoen euro (gelijk aan het bedrag van BA2025), en dit ter financiering van het rentekrediet en de rentekosten voor leningen, via artikel QE0-1QHB2IK-IS. Gelijk aan de werkwijze bij BA2025 betreft het in 2026 middelen die worden geprefinancierd uit reguliere kredieten die in een latere fase zullen worden gecompenseerd aan Financiën en Begroting door desaffectatie van effectieve kasontvangsten.

De terugbetaling van 258 miljoen euro (+27 miljoen euro) aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen voor de prefinanciering van de compensatie indirecte emissiekosten van emissiejaar 2024 (uitbetaald aan de betrokken bedrijven door Fonds voor Ondernemen en Innoveren in 2025) wordt ingeschreven op QE0-1QHE2IY-IS. Dit betreft eveneens een prefinanciering via reguliere kredieten die – nadat het VKF in een latere fase terug voldoende ontvangsten zal realiseren – zullen worden gedesaffecteerd aan Financiën en Begroting (cf. hierboven).

De toelage bij BA2025 van 42 miljoen VEK vanuit het Vlaams Klimaatfonds aan het BRV-fonds ter financiering van de uitbetalingen van gewestelijke en lokale planshadedossiers (dit laatste via het Lokale Bouwshiftfonds) wordt verminderd met 8 miljoen euro t.o.v. de BA2025. Dit verloopt via artikel QE0-1QHB2IH-IS met middelen die geprefinancierd worden uit reguliere kredieten en bijgevolg in een latere fase zullen worden gedesaffecteerd aan Financiën en Begroting (cf. hierboven).

Doordat de eenmalige aanvulling van het Klimaatfonds vanuit de algemene middelen (injectie van 22,4 miljoen euro via BA2025) niet wordt herhaald in 2026, wordt de bijhorende uitgave van 22,4 miljoen euro teruggedraaid op de uitgavenartikels QE0-1QHB2IB-IS en QE0-1QHB4IB-WT.

Voor de meer gedetailleerde bespreking van deze budgetten wordt verwezen naar de bespreking van de desbetreffende artikels verder in de BBT.

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

QE0-9QHBAIZ-OW - EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel kan gebruikt worden voor het ontvangen van algemene (niet-toegewezen) inkomsten binnen de klimaatbegroting.

Pro memorie.

QE0-9QHBTIB-OI - EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Toelage aan het Vlaams Klimaatfonds uit reguliere kredieten (uitzondering art. 15 VCO via uitgavendecreet) en eventuele terugstortingen in het geval entiteiten die eerder werden betoelaagd uit het Vlaams Klimaatfonds hun maatregelen niet zouden voltooien zoals voorzien.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	22.423	0
Bijstellingen BO 2026	0	-22.423	0
BO 2026	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De eenmalige injectie van 22,4 miljoen euro uit de algemene middelen die in 2025 wordt uitgevoerd ter verbetering van het tekort in het Vlaams Klimaatfonds, wordt in 2026 niet herhaald.

QE0-9QHBTIB-OW - EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Klimaatfonds is een klassiek begrotingsfonds, wat betekent dat alle ontvangsten binnen dit ontvangstenartikel van het Klimaatfonds aan uitgavenzijde zeer breed ingezet worden ter financiering van het Vlaamse klimaatbeleid. De uitgavenartikels van het Klimaatfonds zijn artikel QE0-1QHB4IB-WT en alle -IS-toelagestromen die vertrekken vanuit begrotingsprogramma QH Klimaat.

De federale overheid fungeert in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als beheerder van de Belgische emissierechten en ontvangt de Belgische veilinginkomsten. Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 wordt hiervan jaarlijks minstens 52,76% overgedragen aan het Vlaams Gewest, waar ze in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen. In het samenwerkingsakkoord dat in september 2023 werd afgesloten over de verdeling van de veilinginkomsten over de periode 2021-2022 wordt dezelfde verdeelsleutel gehanteerd. Voor wat betreft de periode vanaf 2023 is een verdeelsleutel nog in onderhandeling, en in afwachting gaan we uit van de oude verdeelsleutel. Via dit artikel wordt het Vlaams deel van de betrokken veilinginkomsten ontvangen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	274.773	0

Bijstellingen BO 2026	0	-21.995	0
BO 2026	0	252.778	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De ontvangsten worden verlaagd met 22 miljoen euro ten gevolge van een actualisatie van de veilingopbrengsten van emissierechten.

Wat betreft de ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds fungeert de federale overheid in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als beheerder van de Belgische emissierechten en als ontvanger van de Belgische veilinginkomsten. De ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds zijn hierbij afhankelijk van 2 parameters: het totaal aantal geveilde emissierechten voor rekening van het Vlaams Gewest en de marktprijs per emissierecht. De ontvangsten die in 2026 mogen worden aangerekend komen overeen met het Vlaamse aandeel in de opbrengst van de veilingen die tijdens het kalenderjaar 2025 worden georganiseerd.

Het veilingvolume is afhankelijk van het emissieplafond, van de exacte werking van de Europese Markt Stabiliteit Reserve (MSR) en van de hoeveelheid emissierechten die kosteloos wordt verleend aan industriële installaties. Daarnaast kunnen ook andere beleidsevoluties (zoals de mogelijke afroaming van veilinginkomsten t.b.v. de EU- begroting) een negatieve impact hebben op het Vlaams veilingvolume.

De CO₂-prijs is per definitie marktafhankelijk, waarbij de wet van vraag en aanbod speelt. In deze raming voor veilingjaar 2025 (ESR-jaar 2026) wordt er ten voorlopige titel in afwachting van een nieuw te onderhandelen Samenwerkingsakkoord "*Burden Sharing*" een Vlaams aandeel van 52,76 % van de Belgische veilinginkomsten verondersteld (dit is het veilingaandeel voor het Vlaams Gewest in de periode 2013-2020 en de periode 2021-2022) en werd er rekening gehouden met het veilingvolume dat in de loop van 2025 wordt geveild ten voordele van België en dat op 28/07/2025 werd vastgelegd in de definitieve veilingkalender voor 2025. De raming houdt eveneens rekening met de Vlaamse emissierechten onder het flexibiliteitsmechanisme die niet worden geveild maar bijgehouden om desgevallend later in de ESR-sector in te zetten. Het veilingvolume daalt van 4.249.133 eenheden voor ESR-jaar 2025 naar 3.604.934 voor ESR-jaar 2026.

Voor de CO₂-prijs wordt er rekening gehouden met een geraamde marktprijs voor de ESR-periode 2025 van 70,12 €/ton (ongewijzigd t.o.v. de ESR-periode 2024). De ingeschreven ontvangsten voor het Klimaatfonds in 2026 dalen hierdoor bij deze raming met 22 miljoen euro ten opzichte van de BA2025. Er wordt een ESR-ontvangst voor het Klimaatfonds ingeschreven van ongeveer 252,8 miljoen euro.

Uitgavenartikelen

QE0-1QHB2IB-IS - EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse Regering voorziet binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat aanvullende toelagen vanuit reguliere kredieten aan het Energiefonds en het Vlaams Klimaatfonds

(uitzondering op artikel 15 van het VCO via decretale machtiging uitgavendecreet) om de verwachte tekorten op te vangen. Dit artikel betreft de toelage vanuit de reguliere kredieten van het beleidsveld Klimaat.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	22.423	22.423
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-22.423	-22.423
BO 2026	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De eenmalige injectie van 22,4 miljoen euro uit de algemene middelen die in 2025 wordt uitgevoerd ter verbetering van het tekort in het Vlaams Klimaatfonds, wordt in 2026 niet herhaald.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraai eenmalige aanvulling tekort VKF vanuit algemene middelen	-22.423	-22.423	De eenmalige injectie van 22,4 miljoen euro die in 2025 wordt uitgevoerd ter verbetering van het tekort in het Vlaams Klimaatfonds, wordt in 2026 niet herhaald.
TOTAAL	-22.423	-22.423	

QE0-1QHB2IB-PR - EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het intra-Belgisch Samenwerkingsakkoord is momenteel in onderhandeling. Indien deze onderhandelingen niet tijdig zouden worden afgerond kan dit leiden tot een tekort aan kasmiddelen in het Vlaams Klimaatfonds voor het begrotingsjaar 2026.

Uit voorzorg en om een eventueel tekort aan kasmiddelen ontvangen op te vangen zal het Vlaams Klimaatfonds voor begrotingsjaar 2026 uitgaven uitvoeren via de middelen ingeschreven onder dit provisionele begrotingsartikel van de uitgavenbegroting met dekking vanuit het kasbudget van Financiën en Begroting.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	23.000	116.983
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	10.368	-6.685
BO 2026	33.368	110.298

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De conceptnota PAS voorziet jaarlijks tussen 2021 en 2030 23 miljoen euro middelen uit het Vlaams Klimaatfonds voor de uitvoering van flankerend beleid, met name 10 miljoen euro voor stikstofsanering/natuurherstel en 13 miljoen euro voor maatregelen in de landbouwsector. Deze middelen worden voorzien op dit provisionele artikel.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Aanvulling provisie wegens ondervoorziening bij BA2023	10.368	0	Er wordt 10.368 duizend euro extra voorzien als correctie op de BA 2023.
Actualisatie vereffeningskalender klimaatmaatregelen	0	-6.685	Bijstelling na analyse vereffeningskalender
TOTAAL	10.368	-6.685	

QE0-1QHB2IH-IS - DAB BRV-FONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit reguliere artikel maakt geen deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Via dit artikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet kunnen de middelen op dit artikel via het DAB BRV-fonds ingezet voor de uitbetaling van planschade aan de lokale overheden en van gewestelijke planschade via het Bouwshiftfonds

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	0	50.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-8.000
BO 2026	0	42.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Punctuele besparing BO2026	0	-8.000	Er wordt 8 miljoen euro doorgeschoven in de tijd.

QE0-1QHB2IK-IS - ENERGIEFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Om het tekort aan kasmiddelen ontvangen tot en met 2022 op te vangen wordt de Vlaams Klimaatfonds-toelage aan het Energiefonds vanaf begrotingsjaar 2025 ingeschreven onder

dit regulier uitgavenartikel met dekking door het kasbudget van Financiën en Begroting. Deze stroom financiert de rentekosten voor de leningen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	20.000	20.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	20.000	20.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2025.

QE0-1QHB2IY-IS - FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Om het tekort aan kasmiddelen ontvangen tot en met 2020 op te vangen wordt de Vlaams Klimaatfonds-toelage aan het Fonds voor Ondernemen en Innoveren vanaf begrotingsjaar 2022 ingeschreven onder dit regulier uitgavenartikel met dekking door het kasbudget van Financiën en Begroting.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	231.629	231.629
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	26.541	26.541
BO 2026	258.170	258.170

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor de vergoedingen voor indirecte emissiekosten in het emissiejaar 2024, die in 2025 vanuit het FIO worden uitbetaald aan energie-intensieve ondernemingen (en die dus in 2026 vanuit het Vlaams Klimaatfonds zullen worden gecompenseerd) wordt momenteel een bedrag van 258 miljoen euro ingeschat. Deze stijging ten opzichte van emissiejaar 2023 wordt verklaard door enerzijds een hoger productievolume (en daaraan gerelateerd elektriciteitsverbruik) en anderzijds de gestegen CO₂-prijs die in emissiejaar 2024 89,30 euro/ton CO₂ bedroeg (t.o.v. 83.59 euro/ton CO₂ in emissiejaar 2023).

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Compensatie ICL-uitgaven FIO 2025	26.541	26.541	Actualisering aan de reële CO ₂ -prijs en volume
TOTAAL	26.541	26.541	

QE0-1QHB4I0-IS - AGENTSCHAP PLANTENTUIN MEISE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door Agentschap Plantentuin Meise ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	0	163
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	0	163

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2025.

QE0-1QHB4I1-IS - VLAAMSE VERENIGING VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN TECHNISCHE BIJSTAND**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door VVOB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2025	0	167
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	200
BO 2026	0	367

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie vereffeningskalender IKF-projectsubsidies	0	200	Bijstelling na analyse vereffeningskalender
TOTAAL	0	200	

QE0-1QHB4I2-IS - VLAAMS INSTITUUT VOOR BIOTECHNOLOGIE – INTERNATIONAL PLANT BIOTECHNOLOGIE OUTREACH**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door VIB-IPBO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	161
BO 2026	0	161

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie vereffeningskalender IKF-Projectsubsidie	0	161	Bijstelling na analyse vereffeningskalender.
TOTAAL	0	161	

QE0-1QHB4IA-IS - VLAAMS FONDS VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen het departement landbouw en visserij ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IB-WT - EEN AMBITIEUS EN PRAGMATISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds draagt het VEKA bij aan de uitvoering van de strategische plannen gericht op het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid, om zo te komen tot een klimaatvriendelijke samenleving.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	22.423	16.003
<i>Index</i>	0	0

<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-22.423	-5.587
BO 2026	0	10.416

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BA 2025: Bijkomende maatregel BA 2025	0	20.000	Terugdraai eenmalige maatregel BA2025
Terugdraai eenmalige aanvulling tekort VKF vanuit algemene middelen	-22.423	-22.423	De eenmalige injectie van 22,4 miljoen euro die in 2025 wordt uitgevoerd ter verbetering van het tekort in het Vlaams Klimaatfonds, wordt in 2026 niet herhaald
Actualisatie vereffeningskalender klimaatmaatregelen	0	-3.164	Bijstelling na analyse vereffeningskalender
TOTAAL	-22.423	-5.587	

QE0-1QHB4IC-IS - VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen het Vlaams Instelling voor Technologisch Onderzoek ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	0	243
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-243
BO 2026	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie vereffeningskalender IKF-projectsubsidies	0	-243	Bijstelling na analyse vereffeningskalender
TOTAAL	0	-243	

QE0-1QHB4ID-IS - SPORT VLAANDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen de Sport Vlaanderen ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IE-IS - FONDS ONROEREND ERFGOED

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen Fonds Onroerend Erfgoed ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IF-IS - VLAAMSE DIENST VOOR ARBEIDSBEMIDDELING EN BEROEPSOPLEIDING (VDAB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IG-IS - DAB FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE MILIEU EN NATUUR (DAB MINAFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen de DAB MINAFonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IH-IS - DAB BRV-FONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Uitgavenartikel ter prefinanciering van uitgaven Vlaams Klimaatfonds door reguliere kredieten wegens het voorlopig uitblijven van een nieuw intra-Belgisch Samenwerkingsakkoord over de verdeling van de veilinginkomsten van emissierechten. Om het tekort aan kasmiddelen van het Vlaams Klimaatfonds op te vangen, wordt de te voorziene toelage uit klimaatmiddelen aan de DAB BRV-Fonds ingeschreven onder dit regulier uitgavenartikel (ingevoerd vanaf begrotingsjaar 2023). In een latere fase wordt deze prefinanciering terug aangezuiverd via desaffectatie van het Vlaams Klimaatfonds na ontvangst van nieuwe ontvangsten uit emissierechten. Hiermee wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte-termijnklimaatbeleid en de uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Pro memorie.

QE0-1QHB4II-IS - DAB DOCUMENTBEHEER**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door DAB Documentenbeheer ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IK-IS - ENERGIEFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel op het Energiefonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IL-IS - VZW DE RAND**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VZW De Rand ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake Intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IM-IS - EIGEN VERMOGEN INSTITUUT VOOR LANDBOUW- EN VISSERIJONDERZOEK (EV ILVO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel EV ILVO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	167
BO 2026	0	167

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie vereffeningskalender IKF-projectsubsidie	0	167	Bijstelling na analyse vereffeningskalender
TOTAAL	0	167	

QE0-1QHB4IN-IS - FONDS DEPARTEMENT ONDERWIJS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Departement Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IO-IS - FONDS HOGER ONDERWIJS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Hoger Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IP-IS - VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit nieuwe artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel via het VEB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IQ-IS - HET FACILITAIR BEDRIJF (HFB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door HFB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IR-IS - VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VMSW ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IS-IS - FONDS INFRASTRUCTUUR CULTUUR EN JEUGD**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IT-IS - VLAAMS LANDBOUWINVESTERINGSFONDS (VLIF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen bij VLIF.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IU-IS - VLAAMS INFRASTRUCTUURFONDS VOOR PERSOONSGEBONDEN AANGELEGENHEDEN (VIPA)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VIPA ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IV-IS - VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ DE LIJN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door de Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IW-IS - HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS (GO!)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door GO! ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen binnen het Gemeenschap Onderwijs.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IX-IS - AGENTSCHAP VOOR INFRASTRUCTUUR IN HET ONDERWIJS (AGION)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door AGION ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen in het Onderwijs.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QHB4IY-IS - FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds voor Ondernemen en Innoveren ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte "*carbon leakage*" (ICL).

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

1.3.2. DAB's

Niet van toepassing.

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing.

V. BELEIDSVELD ENERGIE

Voor het beleidsveld energie is er slechts 1 inhoudelijk structuurelement "Energie".

In de volgende tabel vindt u het overzicht terug van de totaliteit van de begrotingskredieten binnen ISE Energie die in deze BBT aan bod komen.

PROGRAMMA QE - ENERGIE

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	49.042	295.954	0	1.292.671	1.286.912
Bijstelling BO 2026	1.073	-109.090	0	-645.636	-623.829
BO 2026	50.115	186.864	0	647.035	663.083

Het beleidsveld Energie omvat één inhoudelijk structuurelement (ISE) Energie dat samenvalt met één programma QE Energie. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen programma QA die bij VEKA ingezet worden voor de activiteiten binnen het beleidsveld Energie, worden afzonderlijk besproken onder het hoofdstuk Apparaatskredieten achteraan deze BBT.

2. ISE: Energie

1) Prestatie-indicator 'Monitoringspad EPC-labels'

Benaming	Monitoringspad EPC-labels
Definitie	Het monitoringspad geeft de laatst gekende verdeling van EPC-labels, geëxtrapoleerd naar het volledige Vlaamse woningenpark, en zet deze af t.o.v. de lange termijn renovatiedoelstelling 2050 voor woongebouwen.
Laatst gekende waarde	De cijfers werden geüpdatet door het VEKA in oktober 2025, n.a.v. de beschikbaarheid van nieuwe data van het Kadaster.
Streefwaarde	Tegen 2050 moeten alle woningen voldoen aan de doelstellingen zoals geformuleerd in EPBD. Tegen 2030 wordt ernaar gestreefd om het aandeel woningen met minstens EPC-label D te verhogen tot 86% en het aandeel woningen met label A & B te verhogen tot minstens 52%

Beleidsmatige relevantie	Deze indicator is hoofdzakelijk gelinkt met strategische doelstelling 1.
Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG7 en SDG13. Verder is er een nauw verband tussen het realiseren van de energie- en klimaatdoelstelling in de gebouwsector en de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie m.b.t. vermindering van de broeikasgasuitstoot, energiezuiniger gebouwenpark en reductie van verbruik fossiele brandstoffen.
Budgettaire relevantie	Deze indicator geeft aan in welke mate de ingezette budgetten voor de beleidsinstrumenten voor woningrenovaties (o.a. MVP, MVL, MVB...) leiden tot meer renovaties, in het bijzonder voor woningen met de slechtste EPC-labels

2) *Prestatie-indicator 'Totale energieverbruik per sector'*

Benaming	Totale energieverbruik per sector
Definitie	Totale energieverbruik uitgedrukt in TWh in de sectoren transport, gebouwen, industrie, landbouw en de transformatiesector
Laatst gekende waarde	Eindverbruik 2024, 255 TWh: • Industrie: 105 TWh • Transport: 68 TWh • Residentieel: 47 TWh • Tertiair: 26 TWh • Landbouw: 9 TWh
Streefwaarde	België kreeg i.k.v. artikel 4 van de herziene energie-efficiëntierichtlijn (EU/2023/1791) een bindende energiebesparingsdoelstelling van 29,02 Mtoe of omgezet 338TWh tegen 2030 opgelegd. De Vlaamse bijdrage tot deze doelstelling, moet nog worden vastgelegd in kader van het NEKP.
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator is hoofdzakelijk gelinkt met strategische doelstellingen 1 en 2.
Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG7 en SDG13.
Budgettaire relevantie	Deze indicator geeft aan in welke mate de ingezette budgetten leiden tot een hogere energie-efficiëntie
Fiche metadata	Metadata: Energiegebruik Vlaanderen.be

3) *Prestatie-indicator 'productie hernieuwbare energie'*

Benaming	Productie van hernieuwbare energie in Vlaanderen
Definitie	De productie van hernieuwbare energie (groene stroom, groene warmte en hernieuwbare energie in transport) in Vlaanderen, uitgedrukt in GWh.
Laatst gekende waarde	27.778 GWh (inventarisjaar 2024)

Streefwaarde	In de definitieve actualisatie van het VEKP 2021-2030 werd een streefdoel HE opgenomen van 34.259 GWh tegen 2030. ¹
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator is hoofdzakelijk gelinkt met strategische doelstelling 3
Koppeling met duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is nauw gelinkt met SDG7 en SDG13, en de LSA om de omschakeling naar duurzame energie te versnellen.
Budgettaire relevantie	Deze indicator geeft aan in welke mate de ingezette budgetten leiden tot een hogere hernieuwbare energieproductie
Fiche metadata	Metadata: Hernieuwbare energie Vlaanderen.be

1.1. Strategische doelstellingen op niveau van het inhoudelijk structurelement Energie

Voor het ISE Energie worden de volgende strategische doelstellingen opgenomen.

- SD 1. Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen.
- SD 2. De energie-efficiëntie van ondernemingen verbeteren.
- SD 3. Zorgen voor een versnelde uitbouw van de duurzame energieproductie.
- SD 4. Onze energiemarkt en onze energiesystemen slimmer, toekomstbestendig en ten bate van consument maken.
- SD 5: De betaalbaarheid van energie bewaken en de prijsverhouding elektriciteit-fossiele brandstoffen corrigeren.
- SD 6: Het sociaal energie- en klimaatbeleid versterken.
- SD 7: Zorgen voor een effectieve en daadkrachtige handhaving.

1.2. Operationele doelstellingen

SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen

OD 1.1: Normerend en regelgevend kader voor energiezuinig en fossielvrij gebouwenpark implementeren

• Residentiële gebouwen

In het kader van de opmaak van het Gebouwenrenovatieplan 2050 in het kader van de EPBD, waarbij we streven naar een pragmatische omzetting en ons laten inspireren door andere lidstaten, (zie ISE Klimaat, OD 2.3), zal ik nagaan of en welke bijkomende maatregelen noodzakelijk zijn om te komen tot een klimaatneutraal gebouwenbestand tegen 2050.

Zoals reeds beslist in het Vlaams Regeerakkoord zal ik, in aanvulling op het minimaal EPC-label, specifiek voor appartementsgebouwen een minimaal EPC-label voor de gemeenschappelijke delen van een appartementsgebouw invoeren. Het traject tot 2050 zal

¹ Onder voorbehoud van een stijging van de minimumdoelstelling voor de bijmenging van geavanceerde biobrandstoffen (behoudens deze op basis van palmolie, soja en suikerriet) naar 12,65%

onderdeel uitmaken van het Gebouwenrenovatieplan 2050 en later in de regelgeving worden vastgelegd.

- **Niet-residentiële gebouwen**

Aan de renovatieplicht voor niet-residentiële gebouwen wordt een ambitieus groeipad gekoppeld richting 2050. Voor grote en kleine niet-residentiële gebouwen zal zowel voor de renovatieverplichting als de minimale labelplicht een langetermijnpad worden uitgewerkt in het Gebouwenrenovatieplan 2050 en later worden vastgelegd in de regelgeving.

- **Publieke gebouwen**

Voor de gebouwen en technische infrastructuur van de Vlaamse overheid zijn er sinds 2016 al belangrijke engagementen vastgelegd in het Intern Klimaatplan Vlaamse overheid. Door de jaren heen werden deze engagementen zelfs aangescherpt tot een jaarlijkse primaire energiebesparing van 3% en CO₂-emissiereductie van 55% in 2030 ten opzichte van 2015.

De nieuwe Energie-efficiëntierichtlijn (EED) stelt in artikel 5 een minimale jaarlijkse finale energiebesparing van 1,9% voorop voor de overheidsinstanties. Bij de omzetting van dit artikel in Vlaamse regelgeving zal erover worden gewaakt dat het huidige ambitieniveau uit het Intern Klimaatplan Vlaamse overheid voor de centrale Vlaamse overheid als uitgangspunt blijft gelden. Aanvullend legt artikel 6 van dezelfde Richtlijn op dat jaarlijks minstens 3% van de bruikbare vloeroppervlakte van de gebouwen in eigendom van overheidsinstanties wordt gerenoveerd tot minstens BEN-niveau of er minstens een evenwaardige energiebesparing wordt gerealiseerd. Overheidsinstanties worden bij de uitvoering van deze verplichting verplicht om bij de renovatie van niet voor bewoning bestemde gebouwen groter dan 750 m² een haalbaarheidsbeoordeling te maken van het gebruik van energieprestatiecontracten (art. 29 EED).

Verder wordt in navolging van artikel 7 van de EED voor aanbestedende overheden en aanbestedende entiteiten de verplichting ingevoerd om enkel nog BEN-gebouwen aan te kopen of huren.

Er wordt verder ingezet op de uitvoering van de opendataverplichting voor openbare besturen, waar tegen 31 maart 2026 de openbare besturen een actualisatie van hun gegevens moeten doen voor de periode 2021-2024.

Het Vlaamse Energiebedrijf (VEB) zet verder in op het ontzorgen van de publieke sector in het bereiken van de klimaatdoelstellingen en de doelstellingen uit de Energie-efficiëntierichtlijn (EED) met een gericht aanbod voor de levering van energie, voor energie-efficiëntieoplossingen en voor het opwekken van hernieuwbare energie. Voor het vastgoed van de Vlaamse overheid gebeurt dit in afstemming met Het Facilitair Bedrijf. Klanten kunnen naast dit aanbod ook beroep doen op de VEB-transitiebegeleiding voor hun energiebeheer. VEB ontwikkelt bijkomende functionaliteiten binnen de Terra Patrimonium- en energiedatabank Vlaanderen om het behalen van de doelstellingen uit de Energie-efficiëntierichtlijn (EED) te faciliteren. Het VEB zet verder in op het ontwikkelen van innovatieve financieringsoplossingen. Met het Actieplan Energie Efficiëntie 2026-2033 zet ik verder in op de verduurzaming van de gebouwen en technische infrastructuur van de Vlaamse overheid. In het kader van de energietransitie ontwikkelt het VEB een aanbod en omkadering voor flexibiliteit afgestemd op de noden van de publieke sector. Om de energietransitie van

het openbare vastgoedpatrimonium verder te faciliteren zal het VEB Terra verder linken met relevante data uit andere databanken van bv. VEKA en VITO.

OD 1.2: Gepaste financiële ondersteuning voorzien als hefboom voor een energiezuinig en fossielvrij gebouwenpark

1° Premies voor residentiële en niet-residentiële gebouwen

Er worden aanpassingen aangebracht aan de Mijn VerbouwPremie voor aanvragen vanaf 1 maart 2026. De MVP voor alle categorieën van werken voor niet-residentiële gebouwen wordt volledig stopgezet. De beschikbare middelen worden maximaal ingezet om gezinnen met een laag inkomen en verhuurders die hun woning verhuren via een woonmaatschappij financieel te ondersteunen.

- De MVP voor wie behoort tot doelgroep 3 of 4, blijft behouden voor wat de premies voor gebouwschilmaatregelen (dak-, buitenmuur- of vloerisolatie en hoogrendementsglas/vervanging van ramen en deuren) betreft.
- De premies voor warmtepompen blijven voor alle doelgroepen behouden tot 31 december 2027 maar worden terug op het niveau gebracht van voor de energiecrisis (2022). Voor warmtepompboilers wordt de premie naar 450 euro gebracht, hetgeen nog steeds hoger is dan de premie die van toepassing was voor de Energiecrisis van 2022. Voor doelgroep 1 en 2 worden de verhogingen van de premies voor warmtepompen in niet-aardgasgebied of ter vervanging van elektrische verwarming geschrapt. In 2027 zal een evaluatie worden uitgevoerd van de premie voor warmtepompen en warmtepompboilers uit doelgroep 1 en 2, waarbij de businesscase van de warmtepomp wordt geëvalueerd in het licht van onder meer de impact van de invoering van voorziene inwerkingtreding van de Vlaamse taxshift.
- Voor werken aan de gemeenschappelijke delen in een appartementsgebouw blijft de basispremie voor de investeerder en de aanvullende premie voor de eigenaar-bewoner uit inkomensdoelgroep 3 en 4 en de verhuurder die de woning verhuurt via een woonmaatschappij behouden.

Wat de EPC-labelpremie betreft, zal wie beschikt over een start EPC van voor 31/12/2025 nog een premie-aanvraag kunnen indienen tot en met 30 juni 2026. Premie-aanvragen voor wie 1 januari 2025 bij Fluvius een activatie voor de EPC-labelpremie indiende met een geldig EPC voor renovatie, worden nog volledig gehonoreerd

De Vlaamse sloop- en heropbouwpremie wordt stopgezet voor omgevingsvergunningen vanaf 1 januari 2026.

• Mijn VerbouwLening

De Mijn VerbouwLening vormt met de combinatie van het maximaal te ontfemen bedrag en looptijd een aanbod dat bij de commerciële banksector niet beschikbaar is. Een dergelijke combinatie van looptijd en bedrag zal op de private markt enkel met een hypothecaire waarborg mogelijk zijn. De afstemming op de Mijn VerbouwPremie en de verplichte aanwending ervan als vervroegde terugbetaling, zorgt dan weer voor een versnelde schuldafbouw. Voor een brede doelgroep vormt ze een onmisbare schakel in het strategische beleidsinstrumentarium waarmee Vlaanderen de participatie van de Vlaamse huishoudens aan de energie- en klimaattransitie toegankelijk wil maken. Daarnaast is de MVL voor de laagste inkomensgroepen ook belangrijk om naar een volledige renovatie te gaan, waarin kwalitatieve duurzame werken worden aangemoedigd zodat er niet gefragmenteerd en met *lock-in* effecten tot renovatie wordt overgegaan. Echter, de koppeling aan de wettelijke rentevoet

zorgt ervoor dat de MVL vandaag niet renteloos is, wat voor de laagste inkomens het verschil kan maken tussen “haalbaar” en “niet haalbaar”. Voor een leenbedrag van 60.000 euro op 25 jaar leidt de actueel aangerekende rentevoet van 1,5% tot een meerkost van 11.902 euro ten opzichte van de renteloze variant.

De Mijn VerbouwLening zal daarom vanaf 1 januari 2026 worden versterkt door het koppelen van een getrapte rentekorting aan het inkomen van de aanvrager. Voor doelgroep 3 en 4 zal een hogere rentekorting voorzien worden, waardoor voor doelgroep 4 de MVL bij de voorziene intrestvoeten renteloos zal zijn. OD 1.3: De renovatiegraad verhogen via sensibilisering en begeleiding

Om de renovatiegraad op te drijven, is het belangrijk dat we de burger goed informeren en praktische en technische bekommernissen bij de renovatie van een woning wegnemen. Daarom zal ik vanuit mijn bevoegdheden over Wonen en Energie blijven inzetten op sensibilisering en begeleiding op maat.

Waar mogelijk wil ik in de toekomst ook het aanbod aan informatie, advies en begeleiding geïntegreerd aanbieden, zodat de burger duidelijk, eenvoudig, efficiënt en doelgericht de nodige informatie of begeleiding krijgt. Het ultieme doel is uiteraard dat de renovatiedynamiek in Vlaanderen toeneemt en meer burgers kwaliteitsvol en duurzaam kunnen wonen.

Een eerste stap hierin is om via een duidelijke website en geïntegreerde woon- en energieloketten zichtbare aanspreekpunten te creëren die de burger duidelijk de weg wijzen naar het nodige renovatieadvies en de nodige renovatiebegeleiding. Vanuit de beleidsvelden Energie en Wonen start ik in 2026 dan ook de ontwikkeling op van een geïntegreerde website die alle relevante informatie in verband met energie, woningkwaliteit, betaalbaar wonen en bouwen en verbouwen bevat, op zowel Vlaams als lokaal niveau, zodat de burger ook digitaal gemakkelijk de weg vindt naar de gewenste info en begeleiding. Ik ga ook na of de provinciale steunpunten duurzaam wonen en bouwen hierin een partner kunnen zijn.

- **Integratie energiehuisen en woonloketten**

Daarnaast werk ik verder aan de integratie van de woon- en energieloketten. De energiehuisen zijn een initiatief vanuit beleidsveld Energie om energieleningen te verstrekken en burgers informatie, advies en begeleiding te geven bij al hun vragen in verband met energie en energetische renovatie. Vanuit het woonbeleid krijgen lokale besturen de opdracht om burgers met vragen over wonen te informeren, te adviseren en te begeleiden, onder meer door in elke gemeente een laagdrempelig woonloket aan te bieden. Gemeenten die dat wensen, kunnen voor de organisatie van een woonloket subsidies verkrijgen door deel te nemen aan een IGS-wonen. Energiehuisen werken op hun beurt samen met al de gemeenten in hun werkingsgebied om een energieloket aan te bieden.

In een aantal regio's werken deze woon- en energieloketten reeds geïntegreerd samen. Zo verzekeren zij dat er bij de adviesverlening en de begeleiding aan de burger steeds vanuit een totaalperspectief (woningkwaliteit – energie) gehandeld wordt en dat de burger op één plaats terecht kan met al zijn vragen. Met het oog op de verdere integratie van de woon- en energieloketten, heb ik het VEKA en Wonen in Vlaanderen in 2025 de opdracht gegeven om onderzoek en overleg te plegen met alle betrokkenen om te komen tot een integratieroutekaart, met het oog op een afgelijnd takenpakket en vereenvoudigde financiering. Dit werk wordt verdergezet in 2026.

- **Mijn VerbouwBegeleiding**

Als onderdeel van het Sociaal Klimaatplan (zie OD 6.2) zorg ik voor een versterking van de Mijn VerbouwBegeleiding voor de laagste inkomensdoelgroep. Vanuit mijn bevoegdheid Wonen zal ik een MVB voor verhuurders van private woningen uitwerken die vanaf 2027 zal worden aangeboden.

- **Woningpas/Gebouwenpas**

De Woningpas is een digitaal paspoort van een woning, raadpleegbaar door de eigenaar en diegene die gemachtigd is door de eigenaar. Via de Woningpas krijgt elke eigenaar (of gemachtigde) toegang tot heel wat relevante informatie van de overheid over zijn woning, zijn of haar perceel en de omgeving. In uitbreiding van de Woningpas, werd voor niet-residentiële gebouwen begin 2025 een Gebouwenpas gelanceerd. De Gebouwenpas maakt voor de eigenaar of de gebouwbeheerder de digitale opslag, raadpleging en uitwisseling mogelijk maken van gebouw-, grond- en omgevingsgebonden informatie en aanbevelingen om onder meer de energetische prestatie van het gebouw te verbeteren en de renovatieverplichting op te volgen.

Samen met andere entiteiten, betrokken bij de Woningpas en Gebouwenpas, blijf ik inzetten om deze beide instrumenten deze legislatuur verder uit te bouwen zodat we nog beter kunnen informeren en ontzorgen.

OD 1.4: Collectieve renovaties stimuleren

De MVL die voor VME's bestemd is, alsook de werken die in aanmerking komen, zal ik in 2026 evalueren en optimaliseren, om aldus de collectieve renovaties van appartementsgebouwen te stimuleren. Eveneens zullen we nagaan in hoeverre een aanpassing van andere eigenschappen van de MVL voor bepaalde doelgroepen aangewezen is.

De Mijn VerbouwPremie collectieve warmtepomp voor VME's zal verder worden uitgewerkt. Bij het einde van een gemeenschappelijke stookolie-of gasketel is het wenselijk en kostenefficiënt om als VME te kiezen voor een gemeenschappelijke warmtepomp. De ondersteuning laat toe dat niet de volledige kost op voorhand moet worden betaald. Zo verhogen we het renovatieritme in appartementsgebouwen met een instrument dat inspeelt op de complexiteit van VME's.

OD 1.5: Beleidskaders EPB en EPC optimaliseren

In 2026 zet ik verder in op een evaluatie van EPC en EPB, zodat deze maximaal op elkaar zijn afgestemd. Doel is om te komen tot één vereenvoudigd beleidsinstrument voor de residentiële sector, in lijn met de EPBD-richtlijn en afgestemd op de behoeften van zowel nieuwbouw als renovatie. Ik zal hierover in 2026 een visienota voorleggen aan de Vlaamse Regering.

SD2: De energie-efficiëntie van ondernemingen verbeteren

OD 2.1 Vrijwillige overeenkomsten met de energie-intensieve ondernemingen evalueren

De Energiebeleidsovereenkomsten (verder: EBO's) vormen momenteel het speerpunt van het Vlaams beleid voor de energie-intensieve ondernemingen. De huidige, derde generatie van vrijwillige overeenkomst met de energie-intensieve ondernemingen, de EBO2, loopt eind 2026 af. Op basis van een evaluatie die eind dit jaar wordt afgerond samen met de bevoegde diensten van de minister bevoegd voor Economie, zullen wij een voorstel aan de Vlaamse

Regering voorleggen m.b.t. het vervolg. We houden hierbij rekening met de impact van de prestaties én tegenprestaties op het huidige en het toekomstige klimaat- en energiebeleid, het maximaal vermijden van bijkomende administratieve lasten, een blijvende duurzame verankering van onze Vlaamse industrie, rechtszekerheid, technologie neutraliteit en met de bijdrage aan de klimaat- en energietransitie inzake o.m. elektrificatie, flexibiliteit (opslag en vraagzijdebeheer) en implementatie van koolstofarme technologieën, etc.

OD 2.2 Regelgevend kader voor energie-intensieve en niet-energie-intensieve ondernemingen implementeren

Om de energiebesparingen in de industriële sector te optimaliseren, breidt de EED-richtlijn het toepassingsgebied van de energie-auditverplichtingen uit tot alle bedrijven, ongeacht hun omvang, die energie boven een bepaalde drempel verbruiken (gemiddeld 10 TJ per jaar, gerekend over 3 jaar; alle energiedragers). Voor Vlaanderen betekent dit een significante uitbreiding van het toepassingsgebied van de verplichting, waardoor meer bedrijven onder de auditverplichting vallen. Daarnaast maakt de richtlijn energiebeheersystemen verplicht voor grote industriële energieverbruikers (gemiddeld 85 TJ per jaar, gerekend over 3 jaar; alle energiedragers) om hun energie-efficiëntie te monitoren en te optimaliseren.

In kader van de omzetting van de EED-richtlijn, zal ik in 2026 een uitvoeringsbesluit voorbereiden.

OD 2.3 Ondersteunend kader voor ondernemingen uitwerken

Ik zal samen met de minister van Omgeving en de betrokken sectoren bekijken of we het instrument van de Green Deal kunnen inzetten om binnen bepaalde sectoren verdergaande maatregelen te bekomen rond energiebesparende maatregelen.

SD 3: Zorgen voor een versnelde uitbouw van de duurzame energieproductie

OD 3.1: Zorgen voor een ondersteunend beleidskader voor duurzame energieproductie

Ik blijf de ontwikkeling van hernieuwbare energie in Vlaanderen ondersteunen. Op die manier vermijden we maximaal de aankoop van hernieuwbare energie uit het buitenland om de Vlaamse hernieuwbare energiedoelstellingen te realiseren.

We zorgen voor een stabiele marktwerking voor de certificatenmarkt voor groene stroom en warmtekrachtkoppeling. De huidige regeling in het Energiebesluit inzake negatieve prijzen zal worden aangescherpt, zodat vanaf 1 april 2026 geen steun wordt verleend voor productie of warmte-krachtbesparing tijdens periodes van minstens één kwartier (in plaats van minstens 6 opeenvolgende uren) met negatieve elektriciteitsprijzen. Deze regeling wordt van toepassing op alle installaties die groenestroomcertificaten of warmte-krachtcertificaten toegekend krijgen, ongeacht de startdatum van de installatie of de datum waarop de voorlopige of definitieve projectspecifieke bandingsfactor werd vastgelegd. Deze wijziging komt ook tegemoet aan de noodzaak om overproductie tijdens piekmomenten tegen te gaan in het licht van de steeds groeiende trend van negatieve elektriciteitsprijzen, zodat wordt bijgedragen aan een efficiëntere inzet van productiecapaciteit en een beter evenwicht tussen vraag en aanbod op de elektriciteitsmarkt. Via deze beslissing worden ook kosten uit de elektriciteitsfactuur gehaald (zie OD 5.1).

OD 3.2 Verhogen van de energieproductie uit zonne-energie

We realiseren de ambities voor zonne-energie tegen 2030 die werden vastgelegd in het VEKP 2021-2030 via een mix aan beleidsmaatregelen. Deze jaarlijkse groei voor PV wordt verder ondersteund door een aantal beleidsmaatregelen: onder meer de PV-verplichting bij grote elektriciteitsafnemers, het verplicht aandeel hernieuwbare energie in nieuwbouw en in bestaande grote niet-residentiële gebouwen via EPC niet-residentieel. De PV-verplichting voor grote elektriciteitsafnemers om zonnepanelen te installeren wordt behouden. De flexibiliteit voor de in aanmerking komende alternatieven van nieuwe of bestaande investeringen in hernieuwbare energie in Vlaanderen is met het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 mei 2025, verhoogd en de eerste verplichtingsdeadline werd uitgesteld naar 1 april 2026. Verder wordt er onderzocht hoe de doelgroep zal worden uitgebreid rekening houdend met de Europese verplichtingen in de gebouwenregelgeving (EPBD-richtlijn) inzake de plaatsing van PV op gebouwen. Er zal op een efficiënte manier worden afgestemd op de bestaande PV-verplichting voor grootverbruikers (zodat overlap met gebouwen die reeds onder de huidige PV-verplichting wordt vermeden) en met de EPC-NR verplichting.

Door meer flexibiliteit op de elektriciteitsmarkt kan de waarde van de geproduceerde zonnestroom verhogen en de rendabiliteit voor PV-projecten vergroten. Dit is verder uitgewerkt onder OD 4.1.

OD 3.3 Verhogen van de energieproductie uit windenergie

De Vlaamse Regering streeft naar een verhoging van het geïnstalleerde vermogen onshore windenergie tot 2,8 GW tegen 2030. Om deze doelstelling te realiseren worden diverse maatregelen genomen, zowel over technische en financiële aspecten als over omgevingsaspecten. Voor de in 2026 geplande initiatieven met betrekking tot de Omgevingsbevoegdheid, verwijs ik door naar de BBT Omgeving.

Met het oog op het bereiken van het geïnstalleerde vermogen onshore windenergie van 2,8 GW tegen 2030, wordt via een aangepaste maximale bandingfactor (0,4 voor startdatum vanaf 1 januari 2026 tot 31 december 2029) terug voorzien in de mogelijkheid om groenestroomcertificaten toe te kennen. We volgen de rendabiliteit van nieuwe windprojecten verder op via de onrendabele top methodologie. Als zou blijken dat er ten gevolge van de hernieuwde certificatensteun een opwaarts netto-effect is op de groothandelsprijzen, zal de maatregel worden stopgezet.

OD 3.4 Stimuleren van de productie van groene warmte, de benutting van restwarmte en de uitbouw van warmtenetten

We zullen het aandeel groene warmte in de totale energieproductie verder verhogen in lijn met het VEKP. Specifiek voor wat betreft de inzet van biomassa (met inbegrip van houtkachels) houd ik rekening met het beleid inzake luchtkwaliteit van de Minister bevoegd voor Omgeving.

- **Warmtenetten**

Warmtenetten zijn strategisch van groot belang voor de verduurzaming van onze warmtevoorziening, zorgen voor het valoriseren van industriële restwarmte en voor het aanboren van duurzame lokale energiebronnen (ondiepe bodemwarmte, diepe geothermie,

warmte uit datacenters, rioleringen, afvalwaterzuiveringsinstallaties of oppervlaktewater). Ze helpen gebouwen fossielvrij verwarmen, ook waar individuele opties voor verduurzaming minder evident zijn (historische gebouwen, beperkingen inzake buitenunits warmtepompen, ...). Ik voorzie in het najaar 2026 daarom opnieuw een call voor groene warmte. Ook de aansluitpremie voor warmtenetten zal ik verlengen. Ik treed met de minister van Economie in overleg treden om de bestaande instrumenten voor de vergroening van de warmtevraag van de industrie op elkaar af te stemmen zodat deze instrumenten slagkrachtiger worden en de aanvragers meer duidelijkheid krijgen over waar ze welke steun voor welke investeringen kunnen krijgen.

De EED-richtlijn schrijft voor dat gemeenten met meer dan 45.000 inwoners verplicht een lokaal verwarmings- en koelingsplan moeten opstellen. Via het EED-decreet wordt hiervoor in 2026 een nieuw decretaal kader gecreëerd.

Ik zet een programma Fossielvrije Weerbare Wijken op met de bedoeling wijkwarmtenetten aan te leggen in synergie met de aanpassing van de riolering en de herinrichting en ontharding van het openbaar domein. Op die manier wordt tegelijk werk gemaakt van klimaatmitigatie en klimaatadaptatie. Het programma bevat zowel een aspect onderzoek (synergiën tussen openleggen riolering en het aanleggen van een warmtenet), begeleiding van verschillende projecten en de ondersteuning van projecten met als doel 10 fossielvrije weerbare wijken tegen 2030 te realiseren met het oog op een verdere opschaling.

- **Warmtepompen**

Ik zal een warmtepompplan voorbereiden met acties gericht op de versnelling van het aandeel warmtepompen en dit aan de Vlaamse Regering voorleggen in het voorjaar 2026.

SD 4: Onze energiemarkt en onze energiesystemen slimmer, toekomstbestendig en ten bate van de consument maken

OD 4.1 We zorgen voor een toekomstgericht kader voor flexibiliteit

Een verdere groei van hernieuwbare energiebronnen zoals zonne- en windenergie en elektrificatie van warmte en transport zijn belangrijke maatregelen die nodig zijn om een verdere reductie van de CO₂-uitstoot te realiseren en minder energie-afhankelijk te worden. Om tegemoet te komen aan de groei van hernieuwbare energiebronnen en verdere elektrificatie zullen er enerzijds meer investeringen nodig zijn in het elektriciteitsnet en zal er anderzijds ook nood zijn aan meer flexibiliteit. Deze flexibiliteit kan ingezet worden om vraag en aanbod van elektriciteit beter op elkaar af te stemmen en om congesties op het elektriciteitsnet te voorkomen. Daarnaast kan flexibiliteit ook een bijdrage leveren om de systeemkost te verlagen en dus om de energiefactuur betaalbaar te houden voor gezinnen en competitief voor ondernemingen.

Ik zal in 2026 de voorbereiding opstarten om te komen tot een Flexibiliteitsplan 2030 met verschillende acties om het aanbod en gebruik van flexibiliteit op het elektriciteitsnet verder te stimuleren en faciliteren.

OD 4.2 We werken oplossingen uit voor het efficiënt beheer van netcapaciteit en de integratie

van hernieuwbare energie en elektrificatie

Met het ontwerpdecreet tot invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt, in uitvoering van de EMD5-richtlijn, een decretaal kader gecreëerd voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en plaatselijk vervoersnet van flexibiliteit. Deze overeenkomsten kunnen gebruikt worden om sneller nieuwe aansluitingen of verzwaringen van bestaande aansluiting te voorzien in netgebieden met congestierisico's of beperkte netcapaciteit.

Flexibele aansluitingsovereenkomsten vormen één van de mogelijke oplossingen om de problematiek van netcongestie te beperken. Samen met de ministers bevoegd voor Economie en Omgeving zal ik verdere initiatieven en maatregelen overwegen die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Overheid vallen. De voorbereiding loopt via de ad hoc werkgroep congestiebeheer, waarbij nauw wordt afgestemd met Fluvius, Elia en de Vlaamse Nutsregulator.

Om een efficiënte integratie van elektrische voertuigen te faciliteren en te garanderen, scherpen we de verplichtingen aan voor de installatie van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen bij nieuwe, gerenoveerde en bestaande gebouwen, in lijn met de herziene EPBD-richtlijn en stimuleren dat deze geschikt zijn om actief hun vermogen te regelen. Een specifieke focus gaat naar appartementsgebouwen met gemeenschappelijke garage.

OD 4.3: We geven vorm aan een toekomstbestendig marktmodel met meer mogelijkheden voor consumenten en bedrijven

De gemeten kwartierwaarden uit de digitale elektriciteitsmeters van alle netgebruikers zullen standaard worden gebruikt in de allocatieberekening vanaf 1 januari 2026. Dat proces wordt onder meer gebruikt om de werkelijke afnames bij klanten te kunnen toewijzen aan hun leveranciers. Het gebruik van kwartierwaarden zal leiden tot een meer correcte toewijzing van de energievolumes. Dit zal de marktwerking transparanter maken en geeft elke actor de juiste impulsen voor een efficiëntere markt.

Daarnaast worden de door de digitale meter opgenomen maandmeterstanden de minimale basis voor facturatie (met behoud van de opties van voorschotten en afbetaling). In samenwerking met de belanghebbenden breidt Fluvius het webportaal mijn.fluvius.be uit met meer nuttige informatie voor de eindafnemer.

- **Retroactieve investeringspremie**

Er wordt voorzien in een aanpassing van de aanvraagregels van de Retroactieve Investeringspremie (RAI) om een beperkte overgangsbepaling te bieden voor die locaties waarvan Fluvius uiterlijk 31 december 2025 vaststelde dat die eerst nog een sanering van de meterinstallatie dienen te ondergaan alvorens de digitale meter kan worden geplaatst. Er wordt toegelaten dat in geval in 2025 Fluvius een saneringsnood vaststelt en dit tijdig attesteert, de digitale meter na het uitvoeren van de sanering nog kan worden geplaatst tot en met 31 maart 2026 zodat er drie maanden extra tijd is om saneringsdossiers uit te voeren. De aanvraag voor het verkrijgen van de premie moet door de rechthebbende echter steevast worden ingediend uiterlijk 31 december 2025, net zoals bij de standaardgevallen, en dit op basis van een bewijsstuk waarin Fluvius formeel attesteert dat sanering noodzakelijk is. Het recht op de premie ontstaat in dat geval dan op basis van de tijdig ingediende premie-aanvraag en het attest.

- **Energiedelen en energiegemeenschappen**

We onderzoeken het potentieel van energiedelen en energiegemeenschappen voor kwetsbare groepen, zoals lage-inkomenshuishoudens (bijvoorbeeld klanten met sociaal tarief), bewoners van sociale woningen, huurders en personen met een digitale meter in voorafbetaling. Daarbij evalueren we in hoeverre energiedelen en energiegemeenschappen kunnen bijdragen aan lagere energiekosten, meer flexibiliteit in het energiesysteem en een versterking van het draagvlak voor hernieuwbare energie. Waar nodig werken we drempels in de regelgeving weg.

We passen het regelgevend kader over energiedelen aan door in 2026 te starten met de voorbereiding om de nieuwe elektriciteitsmarkttrichtlijn om te zetten. We geven alle consumenten aangesloten op het distributienet met een geldig leveringscontract, inclusief klanten met een digitale meter in voorafbetaling, toegang tot de mogelijkheden van energiedelen. We streven naar een weloverwogen model met een gelijk speelveld voor alle marktspelers, met extra aandacht voor energiegemeenschappen.

We faciliteren de mogelijkheden van collectieve zelfconsumptie via energiedelen in onder andere appartementsgebouwen, lokale energiegemeenschappen en collectieve bedrijventerreinen. We streven ernaar om lokaal gedeelde energie achter een gemeenschappelijk aansluitpunt van een gemeenschappelijk gebouwencomplex vrij te stellen van Vlaamse heffingen, en we dringen er ook op aan om dergelijke vrijstelling te laten verlenen voor federale belastingen.

- **Energiemarkt**

Ik start in 2026 overleg op met de belangrijkste stakeholders om het mogelijk te maken verschillende elektriciteitscontracten af te sluiten op één aansluiting. Dit zowel voor gezinnen als voor bedrijven en industrie. We creëren daarbij een gelijk speelveld voor leveranciers en leveranciersmodellen en bouwen de planlast voor leveranciers in de mate van het mogelijke af.

Daarnaast zorgen we ervoor dat energiedelen en meerdere contracten achter een aansluiting volledig worden geïntegreerd in de bestaande marktprocessen. We zorgen ervoor dat Fluvius de nodige stappen onderneemt en prioriteit geeft aan de uitvoering van dit proces. Hierdoor wordt de administratieve last voor energieleveranciers zoveel mogelijk vermeden. Om het aantal dynamische energiecontracten te bevorderen, zorgen we er o.a. voor dat alle leveranciers een dynamisch prijscontract aanbieden.

Stroomafnameovereenkomsten of PPA's kunnen een cruciale rol spelen bij de financiering van hernieuwbare energieprojecten of het verlagen van de elektriciteitsfactuur van o.a. bedrijven die dergelijke overeenkomsten afsluiten met producenten. In 2026 zal ik onderzoeken hoe het gebruik van stroomafnameovereenkomsten verder kan bevorderd worden.

OD 4.4 Effectief en efficiënt netbeheer voor elektriciteit en gas

Energienetwerken zijn een strategische asset en van cruciaal belang om de energietransitie mogelijk te maken. In zijn investeringsplan rekent Fluvius op een bijkomende investering van 4 miljard euro voor een upgrade van het elektriciteitsdistributienet, bovenop de reeds geplande 7 miljard euro aan onderhouds- en vervangingsinvesteringen ("business-as-usual"). Dit betekent dat Fluvius in totaal 4 miljard euro extra zal moeten investeren in de netten om

de energietransitie, elektrificatie en integratie van hernieuwbare energie mogelijk te maken in de periode 2025 tot 2035-2036. Fluvius heeft daarbij nood aan een versterking van het eigen vermogen om zijn financiële gezondheid te vrijwaren bij de uitvoering van deze investeringen. Om deze significante investeringsopdracht de komende jaren te volbrengen zonder overmatige schuld op te bouwen, is een versterking van het eigen vermogen (EV) nodig. Omdat de Vlaamse Regering het publieke karakter van Fluvius wil behouden, zal er via PMV worden gezorgd voor een versterking van het eigen vermogen van Fluvius.

Parallel aan het traject kapitaalsinbreng wordt er een governance-traject opgestart, in overleg met Fluvius en de lokale besturen om te komen tot een grondige vereenvoudiging en stroomlijning van het Vlaamse distributienetbeheer en het energielandschap. Beide trajecten worden operationeel voorbereid binnen een operationele werkgroep.

Daarnaast bereiden we de toekomst van het distributienet voor aardgas voor in overleg met Fluvius en de regulator: na het aansluitbeleid van vroeger onderzoeken we een exitbeleid om de financiële impact van een dalend aardgasverbruik te beperken en *stranded assets* te vermijden. We vermijden via regelgevende aanpassingen nodeloze plaatsing van digitale meters voor aardgas en voeren een beleid om niet actieve gasmeters uit dienst te nemen. We bekijken dat samen met de opmaak van de plannen voor lokale koude en warmtenetten.

We zetten de verschillende beheerders van elektriciteits-, gas-, waterstof- en warmte- en koudnetten aan tot een geïntegreerde aanpak voor de opmaak van hun netontwikkelingsplannen. Dergelijke geïntegreerde netontwikkelingsplannen moeten in overeenstemming zijn met de energietransitie naar een klimaat neutrale energievoorziening en het exitbeleid voor aardgas.

Via de opmaak van het Waterstofnettendecreet in 2026 creëren we een regulerend kader, in lijn met het Europese Gaspakket, voor de distributie van waterstof via waterstofnetten op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Dit decreet zal het voor de Vlaamse Regering onder meer mogelijk maken om de beheerder van het waterstofdistributienet in Vlaanderen aan te stellen en zal zo bijdragen aan de uitbouw van waterstofleidingen en -netten in het Vlaamse Gewest.

SD 5: De betaalbaarheid van energie bewaken en de prijsverhouding elektriciteit-fossiele brandstoffen corrigeren

OD 5.1: We zorgen ervoor dat de Vlaamse component in de elektriciteitsfactuur niet toeneemt als gevolg van eigen Vlaams beleid deze legislatuur

De Vlaamse beleidskosten in de elektriciteitsfactuur bestaan uit de bijdrage Energiefonds en Vlaamse openbare dienstverplichtingen, ofwel ODV's.

De ODV's zijn een reeks verplichtingen die worden opgelegd aan leveranciers, distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (Elia). Deze verplichtingen verzekeren doelstellingen van algemeen belang: vb. energiebesparing, meer decentrale productie, bescherming van huishoudelijke afnemers wanneer zij hun energiefactuur niet kunnen betalen, ... Momenteel wordt het gros van de kosten van de openbare dienstverplichtingen doorgerekend in de elektriciteitsfactuur². De vergoeding van deze ODV's ten laste van de elektriciteitsfactuur verloopt deels via het

² Zie https://dashboard.vreg.be/report/TNB_Openbaredienstverplichtingen.html

inleveren van steuncertificaten (GSC's en WKC's) die in de energiekosten van de leverancier worden verrekend, deels via de nettarieven en deels via een vergoeding vanuit de Vlaamse overheid.

We zorgen ervoor dat de Vlaamse component in de elektriciteitsfactuur alvast niet verder toeneemt als gevolg van eigen Vlaams beleid in deze legislatuur, maar daalt ten gevolge van een energietaxshift (OD 5.2).

In tussentijd wordt er ook ingezet op een kosteneffectieve steunverlening. Zo heeft de Vlaamse regering op 19 september 2025 haar principiële goedkeuring verleend aan het zogenaamde negatieve prijzenbesluit. Dit besluit brengt de regels voor de toekenning van groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten in overeenstemming met de Europese richtsnoeren staatssteun voor klimaat, energie en milieu (CEEAG). Voortaan zullen geen certificaten meer worden toegekend voor productie of warmte-krachtbesparing tijdens periodes van minstens één kwartier (in plaats van minstens 6 opeenvolgende uren) met negatieve elektriciteitsprijzen (zie OD 3.1).

OD 5.2 : We zorgen voor een verbeterde prijsverhouding voor elektriciteit ten opzichte van fossiele brandstoffen

Om klimaatvriendelijke technologieën te stimuleren, is het noodzakelijk dat de prijsverhouding elektriciteit/fossiel voldoende gunstig is. Dit zorgt een lagere *total cost of ownership* (TCO) voor de duurzame opties. Om die reden zullen we Vlaamse beleidskosten uit de elektriciteitsfactuur verschuiven naar fossiele brandstoffen voor de verwarming bij burgers en ondernemingen.

Op basis van het voorbereidend werk van het VEKA en rekening houdend met ingewonnen juridische adviezen, zullen verschillende pistes voor een taxshift worden onderzocht (waarbij onder meer duidelijk in kaart gebracht zal worden wat de impact van elk van deze pistes betekent voor de energiefactuur van gezinnen en ondernemingen). Betrachting is daarbij de bestaande degressiviteit van deze kosten zoveel als mogelijk te benaderen. De benodigde wijzigingen in decreten en besluiten worden uitgewerkt in de loop van 2026 om in te gaan in 2028.

Om het draagvlak van een Vlaamse taxshift te ondersteunen wordt ernaar gestreefd om voor een gezin met een gemiddeld gebruik van elektriciteit en aardgas/stookolie deze operatie netto neutraal te maken, m.a.w. dat de daling van de elektriciteitskosten even groot is dan de stijging van de kosten voor aardgas/stookolie.

Naarmate gezinnen minder aardgas gebruiken (door isolatie, gedragsmaatregelen, overschakeling op fossielvrije verwarmingstechnieken, ...) dan dit gemiddelde doen ze een netto voordeel met deze Vlaamse taxshift. Dit brengt echter een netto kost met zich mee, omdat niet alle gezinnen momenteel verwarmen met fossiele energiebronnen. Deze netto kost zal vanaf 2028 worden gecompenseerd met inkomsten uit ETS2 in het kader van een algemene afspraak omtrent de besteding van de ETS2-middelen.

Indien de prijs van ETS2-emissierechten hoger zou liggen dan het niveau dat werd gebruikt om de inkomsten te begroten, dan wordt de meerinkomst hiervan additioneel gebruikt om de kosten op elektriciteit bijkomend te verlagen wanneer deze middelen ter beschikking komen (dus vanaf 2028). Dit heeft een bijkomende positieve impact op de elektriciteitsfactuur en dus op de elektrificatie/vergroening.

Het Vlaams Sociaal Klimaatplan (als bijdrage aan het nationale Sociale Klimaatplan) ondersteunt onder meer met middelen uit het Sociaal Klimaatfonds de sociaal kwetsbare doelgroepen om de gevolgen van de implementatie van ETS2 en de Vlaamse taxshift op te vangen (zie ook OD 6.2).

- **Invoering van ETS2 in het Vlaams Gewest**

ETS2 is een nieuw Europees emissiehandelssysteem dat de reductie van broeikasgasemissies in de gebouwen-, transport- en aanvullende sectoren (voornamelijk kleine niet-ETS1-industrie) op basis van een marktgebaseerde benadering wil stimuleren.

ETS 2 wordt verwacht bij te dragen aan een EU-reductie van 42% in de emissies van de betrokken sectoren tegen 2030, vergeleken met de niveaus van 2005. Dit is een belangrijke stap richting de bredere doelstelling van het Fit for 55-beleid, dat streeft naar een vermindering van de netto-uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55% tegen 2030 binnen de EU.

Vanaf 2025 zijn de eerste verplichtingen voor het monitoren van emissies van start gegaan. Vanaf 2027 moeten accijnsplichtigen jaarlijks emissierechten inleveren voor de gerapporteerde hoeveelheid emissies, waarvan de meerkost zal worden doorgerekend aan de eindklant.

Om heel de introductie van dit nieuwe emissiehandelssysteem vanaf 2027 in goede banen te leiden, bereiden we ook op Vlaams niveau de nodige acties voor in samenwerking met de betrokken sectoren (zie OD 2.1). In 2026 neem ik daarom verdere initiatieven om de Vlaming en Vlaamse ondernemingen te informeren over de prijsimpact van ETS2, zodat alle actoren weloverwogen beslissingen kunnen nemen bij bv. ketelvervanging en/of de aanschaf van een nieuwe wagen. Daarnaast werk ik ook verder mee aan Europese initiatieven om transparantie te verzekeren inzake de totstandkoming van ETS2-prijzen en om prijsschommelingen zoveel als mogelijk te vermijden.

SD 6 Het versterken van het sociaal energie- en klimaatbeleid

Het Vlaamse sociaal energie- en klimaatbeleid legt enerzijds de focus op het maximaal vermijden dat huishoudens energieschulden opbouwen en worden afgesloten van energielevering (curatieve aanpak via de sociale openbaredienstverplichtingen). Daarnaast wil het beleid op een meer structurele manier energiearmoede vermijden door het doelgroepgericht ondersteunen van energiebesparende maatregelen in de woningen. We willen zowel de curatieve aanpak verder optimaliseren als de preventieve aanpak maximaliseren. Het realiseren van een substantiële verhoging van de participatie van huishoudens in energiearmoede aan de energietransitie is daarbij de eerste prioriteit en komt tegemoet aan de vereisten uit de EU-richtlijnen.

Vanuit het Vlaamse Gewest zetten we in op het energiezuiniger maken en verduurzamen van de huisvesting voor deze huishoudens, waarmee we op structurele wijze één van de grondoorzaken van energiearmoede aanpakken. We besteden hierbij extra aandacht aan huurders, sociale huisvesting en bewaken de *uptake* van ondersteuningsmaatregelen door huishoudens uit de laagste inkomenscategorieën. Een versterkt Energiearmoedeplan bundelt hiervoor instrumenten voor sociale bescherming (o.a. minimale levering aardgas en elektriciteit) en advies, begeleiding, financiële ondersteuning en financiering bij renovatie.

OD 6.1 De sociale openbaredienstverplichtingen optimaliseren

De sociale openbaredienstverplichtingen (S-ODV), vastgesteld in het Energiebesluit van 19 november 2010, omvatten alle wettelijke bepalingen en procedures waaraan commerciële leveranciers alsook de distributienetbeheerders zich moeten houden ten opzichte van klanten die energieschulden opbouwen.

In 2022 werden deze bepalingen gewijzigd in de context van de uitrol van de digitale meter, en de uitfasering van de analoge budgetmeter bij de DNB. Belangrijke aanpassingen omvatten het verkorten van de opzegtermijn op de commerciële markt en het sneller activeren van de voorafbetalingsfunctie voor zowel elektriciteit als aardgas bij de DNB.

We evalueren deze wijzigingen met het oog op nieuwe opportuniteiten voor een betere toeleiding van klanten naar de hulpverlening en het inzetten van de mogelijkheden van de digitale meter in de strijd tegen energiearmoede. Daarnaast starten we in nauwe samenwerking met Fluvius, de OCMW's en andere relevante stakeholders een overlegtraject op rond data-uitwisseling en voeren we een grondige evaluatie uit van de werking van de Lokale Adviescommissies om zo te komen tot een gedragen optimalisatie van de S-ODV. Aangezien de Lokale Adviescommissies onder de bevoegdheid van de minister voor Binnenlands bestuur en de minister voor Armoedebestrijding vallen, zal ik hierover met hen in overleg treden.

OD 6.2 Een Energiearmoedeplan 2030 en een Sociaal Klimaatplan opstellen

De visienota 'Energiearmoede 2025' tekende de krijtlijnen uit van het sociaal energiebeleid voor de periode 2022-2025. Daarop voortbouwend en met het oog op een substantiële versterking van de strijd tegen energiearmoede, werk ik in de loop van 2026 een Energiearmoedeplan 2030 uit. In het plan zal de focus liggen op acties die zorgen voor een gevoelige opschaling van preventieve doelgroepgerichte acties die de energie-efficiëntie van woningen verhogen en op die manier zorgen voor een lagere energiefactuur. Het gaat dan om een combinatie van (uitbreiding van) financiële en ontzorgende instrumenten voor de doelgroep lagere inkomens (MVP, MVL, Noodkoopfonds, MVB, toegang tot hernieuwbare energie en warmtepompen, ...). Daarnaast blijft het vermijden van afsluiting van energielevering natuurlijk ook een prioriteit via verdere optimalisatie van de sociale openbare dienstverplichtingen (SODV).

Voor personen met risico op energiearmoede is er de energiescan die een aanzienlijk verschil kan maken in hun energiefactuur. Tijdens een energiescan krijgen burgers tips over hoe ze energie kunnen besparen, zoals een leverancierswissel of het correct instellen van de thermostaat. Daarnaast kunnen kleine energiebesparende materialen worden geplaatst, zoals radiatorfolie of LED-lampen. Sinds 2025 worden deze maatregelen niet meer toegekend op basis van de statuten en voorwaarden verbonden aan het federale sociaal tarief voor elektriciteit, aardgas en warmte, maar op basis van inkomen. In overleg met de energiescanbedrijven zal ik bekijken hoe we de energiescan kunnen optimaliseren. Hierbij zetten we prioritair in op energiebesparing bij gezinnen in energiearmoede.

Daarnaast zorgen curatieve acties voor huishoudens die toch energieschulden opbouwen voor beschermingsmechanismen en hulpverlening die afsluiting voorkomen. Om te vermijden dat klanten die via Fluvius verbruiken via voorafbetaling in de koude wintermaanden zonder verwarming dreigen te vallen doordat ze geen geld hebben voor verbruikskrediet, blijven we de minimale levering aardgas en elektriciteit aanbieden in samenwerking met de OCMW's.

Vanaf 2027 wordt een Europees emissiehandelssysteem voor gebouwen en wegtransport (ETS 2) ingevoerd. Een deel van de opbrengsten van de veilingen wordt toegewezen aan het sociaal klimaatfonds en verdeeld over de lidstaten op basis van een verdeelsleutel. Iedere lidstaat kan van 2026 tot en met 2032 een budget ontvangen uit dit Fonds, op voorwaarde dat de lidstaat een Sociaal Klimaatplan (SKP) opstelt en implementeert. De Vlaamse bijdrage tot het Belgische Sociaal Klimaatplan werd op 18 juli 2025 door de Vlaamse Regering goedgekeurd met een indicatieve verdeling van de budgetten over 12 maatregelen. Op basis van de op 6 oktober 2025 goedgekeurde intra-Belgische verdeelsleutel zal worden overgegaan tot de opmaak van een definitief ontwerpplan dat bij de Europese Commissie kan worden ingediend. Parallel zal ik starten met de voorbereiding en implementatie van de in het Vlaamse plan opgenomen maatregelen binnen mijn bevoegdheid.

SD 7: Zorgen voor een effectieve en daadkrachtige handhaving

Handhaving is het sluitstuk van een effectief energiebeleid. Om ervoor te zorgen dat de verschillende verplichtingen en kernmaatregelen effectief worden nageleefd o.a. EPB (toezicht op naleving van de eisen, tijdige indiening startverklaring, kwaliteitscontroles,...), EPC (controle op aanwezigheid en kwaliteitscontroles), stookolieketelverbodsverplichting (handhaving op melding van installateurs en naleving verplichting), versterkt regelgevend kader voor ondernemingen (controle op aanwezigheid en correctheid van energiebalans/energieaudit en controle op effectieve uitvoering maatregelen) is een efficiënt, daadkrachtig en rechtvaardig handhavingsbeleid nodig. Ik zal hiervoor in de loop van 2026 een actieplan aan de Vlaamse Regering voorleggen.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Kredieten onder ISE Energie hebben betrekking op een combinatie van ontvangsten en uitgaven via zowel de reguliere begroting als het Energiefonds. Operationeel beheer valt onder het VEKA. Het VEB heeft een eigen begroting. Onder ISE Energie zijn volgende doelstellingencodes actief:

KA	UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE
KB	TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN
KE	IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)
K G	BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN (ENERGIEFONDS)
KJ	IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID VIA KLIMAATFONDSFINANCIERING (ENERGIEFONDS)
KK	NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)
KL	OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGEN
K N	BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN
KS	VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)
KT	VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

Algemeen principe is dat uitgaven op basis van de uitgavenbegroting maar kunnen worden uitgevoerd voor zover het Vlaams Parlement hiervoor de benodigde kredieten opent in het jaarlijkse uitgavendecreet. Uitzondering hierop is dat een begrotingsfonds uitgaven kan doen op basis van de ontvangsten die dergelijk fonds realiseert.

De belangrijkste ontvangsten van het Energiefonds betreffen:

- De Vlaamse energieheffing.
- Ontvangsten uit de supercapregeling.
- Handhavingsontvangsten EPB, EPC, marktwerking, energiefraude en retributies.
- Toelagen van binnen de Vlaamse overheid.

De uitgaven binnen ISE Energie betreffen o.a.:

- Mijn Verbouwleningen en overige leningen van het energiebeleid (alook rentesubsidies en financieringskosten).
- Mijn VerbouwPremies.
- Ondersteuning van energiehuisen en OCMW's.
- Retroactieve investeringspremies (uitdovend).
- Subsidies voor groene – en restwarmte.
- Europees gesubsidieerde werking en projecten.
- Ondersteuning van de netbeheerders, namelijk vergoedingen verbonden aan kosten inzake REG-ODV (rationeel energieverbruik en gebruik van hernieuwbare energiebronnen).
- Vergoedingen voor sociale openbare dienstverplichtingen van de netbeheerders (minimum levering elektriciteit en aardgas).
- Overige energie-gerelateerde beleidsuitgaven.

Het beleidsveld Energie omvat één ISE Energie dat samenvalt met één begrotingsprogramma Energie. Voor de belangrijkste budgettaire aandachtspunten wordt verwezen naar de algemene samenvatting van deze BBT.

In de volgende overzichtstabellen wordt een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de uitgaven die binnen dit ISE Energie ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2026.

ENERGIE, MVG excl. DAB

Ontvangsten

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	850	-550	300	164.077	2.787	166.864
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	131.877	-111.877	20.000
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	48.192	1.623	49.815	0	0	0
Totaal	49.042	1.073	50.115	295.954	-109.090	186.864

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De toegewezen ontvangsten van het Energiefonds stijgen licht wegens de indexering van de energieheffing.

De interne stromen dalen met 112 miljoen euro door de terugdraai van de toelage vanuit de reguliere kredieten aan het Energiefonds.

De overige ontvangsten betreffen de kredietaflossingen in het kader van de energieleningen en stijgen met 1,6 miljoen euro.

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

Uitgaven

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2025	evolutie	BO 2026	BA 2025	evolutie	BO 2026
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	667.272	-389.040	278.232	661.513	-370.448	291.065
Toelagen (interne stromen (IS))	127.254	-99.451	27.803	127.254	-96.236	31.018
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	498.145	-157.145	341.000	498.145	-157.145	341.000
Totaal	1.292.671	-645.636	647.035	1.286.912	-623.829	663.083
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De ESR-aanrekenbare uitgaven voor ISE Energie dalen met 389 miljoen euro (VAK) t.o.v. BA2025. Het wegvallen van de retroactieve investeringspremie is een belangrijke aandrijver van deze daling (-302 miljoen euro).

De belangrijkste uitgavenramingen en delta's ten opzichte van BA 2025 binnen het Energiefonds zijn:

- 42,2 miljoen euro (-29,1 miljoen euro) voor Mijn VerbouwPremie. De daling is hoofdzakelijk te wijten aan een eenmalige inhaalbeweging van dossiers uit 2024 in begrotingsjaar 2025 (QE0-1QEB4KG-WT, QE0-1QEB4KJ-WT en QE0-1QEB4KE-WT);
- 27,8 miljoen euro (+12,4 miljoen euro) rentekosten voor de leningsmachtiging voor de Mijn VerbouwLeningen. De stijging wordt verklaard door de jaarlijkse toename in de toekenningen van leningen en stijgende rentevoeten (QE0-1QEB4KE-IS);
- 18,4 miljoen euro (-41,2 miljoen euro) aan vergoeding voor REG openbare dienstverplichtingen. De vermindering resulteert vooral uit de stopzetting van de EPC-labelpremie en de afschaffing van de premie voor energiezuinige huishoudtoestellen (punctuele maatregel BO 2026) (QE0-1QEB4KG-WT)
- 19,0 miljoen euro (+0,0 miljoen euro) aan IT-uitgaven en woningpas (QE0-1QEB4KE-WT);
- 4,4 miljoen euro (+4,4 miljoen euro) voor ondersteuning collectieve renovaties (QE0-1QEB4KE-WT);
- 12,0 miljoen euro (-0,1 miljoen euro) voor rentesubsidies van het renteloos renovatiekrediet en energielening+ en beheerskosten (QE0-1QEB4KE-WT);

- 11,2 miljoen euro (-4,5 miljoen euro) voor versterking ondersteuning energiehuisen (QE0-1QEB4KE-WT). De daling is onderdeel van de besparingsoperatie op subsidies;
- 11,0 miljoen euro (+1,3 miljoen euro) voor projecten groene warmte (QE0-1QEB4KE-WT);
- 8,0 miljoen euro i.k.v. verplichtingen voor minimale levering aardgas en elektriciteit (QE0-QEB4KG-WT)
- 11,7 miljoen euro diverse uitgaven (waaronder BENOvatie, versterking van het begeleidingstraject noodkooptelingen van OCMW's, Terra en Verificatiebureau ...)

Naast het Energiefonds worden ook andere kredieten ingezet voor het energiebeleid.

- 341 miljoen euro (-157,1 miljoen euro) leningsmachtiging voor energieleningen, noodkooptelingen en MijnVerbouwLening (MVL) (QE0-1QEEB2KB-PA); de daling is te wijten aan een eenmalige toegekende inhaalbeweging in begrotingsjaar 2025 van de niet benutte machtiging in voorgaande jaren;
- 113 miljoen euro (+10,3 miljoen euro) voor de Mijn VerbouwPremies (QE0-1QEB2KN-WT en QE0-1QEB2KB-WT). Op de geplande uitbreiding van MVP met 27,8 miljoen euro wordt 23,5 miljoen euro bespaard.
- 14,0 miljoen euro (-3 miljoen euro) voor de financiering energiehuisen uit de reguliere kredieten (QE0-1QEB2KB-WT);

De 25% Vlaamse cofinanciering van de maatregelen uit het Sociaal Klimaat Plan (SKP) waarvoor VEKA de trekkende entiteit is, worden aangerekend op reguliere kredieten (collectieve renovatie). Het gaat om een totaal van 9,5 miljoen euro Vlaamse cofinanciering voor de maatregelen 'Mijn VerbouwLening de facto renteloos voor laagste inkomensdoelgroep Mijn VerbouwPremie', 'Verhoging steunpercentage laagste inkomensdoelgroep Mijn VerbouwPremie' en 'Versterking Mijn VerbouwBegeleiding laagste inkomens en uitbreiding verhuurders'. Deze middelen worden gecompenseerd vanuit de middelen voorzien voor collectieve renovatie (reguliere middelen QE0-1QEB2KB-WT) naar de centrale provisie Sociaal Klimaatfonds (CB0-1CBD2AR-PR). Op het Energiefonds komt 9,5 miljoen vrij voor het collectieve renovatiebeleid. De provisie Sociaal Klimaatfonds wordt in meer detail besproken bij beleidsdomein Financiën en Begroting.

Voor de meer gedetailleerde bespreking van deze budgetten wordt verwezen naar de bespreking van de desbetreffende artikels verder in de BBT.

De volgende (meer gedetailleerde) budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

QE0-9QEBAKA-OW - UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst in kader van duurzame energiesystemen alsook van eventueel terug te vorderen subsidies die eerder toegekend zijn via de uitgaven onder dezelfde doelstellingencode KA.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-9QEBAKB-OP - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

ESR-neutrale algemene ontvangst van terugbetaald kapitaal uit leningen die eerder zijn toegekend via QE0-1QEE2KB-PA van de uitgavenbegroting.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	48.192	0	0
Bijstellingen BO 2026	1.623	0	0
BO 2026	49.815	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten uit kredietaflossingen in het kader van de energieleningen, Mijn VerbouwLeningen en energieleningen nemen toe met 1.623 keuro in functie van de actualisatie via PMVz-prognose.

QE0-9QEBAKB-OW - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst van energiegerelateerde EU-cofinanciering alsook van eventueel terug te vorderen subsidies die eerder toegekend zijn via de uitgaven onder dezelfde doelstellingencode KB.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	850	0	0
Bijstellingen BO 2026	-550	0	0
BO 2026	300	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bijstelling omdat het deels Europees gefinancierde project BE-REEL! stilaan ten einde loopt. Daarnaast blijven er nog kleinere projecten tijdelijk lopen.

QE0-9QEBTKE-OI - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Toegewezen ontvangsten van het Energiefonds die als interne stromen worden ontvangen. Deze zijn afkomstig van entiteiten binnen de consolidatiekring Vlaamse overheid, hier in het bijzonder deze uit het Vlaams Klimaatfonds en uit de reguliere energiekredieten (VCO-uitzonderingsmachtiging in uitgavendecreet).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	131.877	0
Bijstellingen BO 2026	0	-111.877	0
BO 2026	0	20.000	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten van het Energiefonds (zie QE0-9QEBTKE-OW) worden nog aangevuld met ontvangsten uit interne stromen via dit artikel (QE0-9QEBTKE-OI) als volgt:

- Zie verantwoording QE0-1QHB2IK-IS mbt de recurrente toelage uit Vlaamse klimaatmiddelen: 20.000 keuro. Geen bijstelling t.o.v. BA25.
- Zie verantwoording QE0-1QEB2KE-IS: terugdraai van de toelage vanuit de reguliere kredieten aan het Energiefonds (-111.877 keuro).

QE0-9QEBTKE-OW - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Toegewezen ontvangsten van het Energiefonds. Het betreft hier het onderdeel dat ESR-aanrekenbaar is en geen interne stromen betreft. Het Energiefonds (Energiedecreet van 8 mei 2009) is een begrotingsfonds met eigen ontvangsten in de zin van artikel 15 van de VCO. Uitgaven op basis van een begrotingsfonds zijn mogelijk op basis van de ontvangsten die dergelijk fonds realiseert. Voor begrotingsfondsen worden in begrotingsdecreten enkel ramingen opgenomen voor zowel hun ontvangsten als hun uitgaven. Het Energiefonds wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de energieheffing op elektriciteit die op dit artikel wordt ontvangen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2025	0	164.077	0
Bijstellingen BO 2026	0	2.787	0
BO 2026	0	166.864	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde evolutie van de ontvangsten uit de energieheffing (voornaamste ontvangst), handhaving gebouwen VEKA, heffing directe lijnen (beperkt), retributies (beperkt) en de supercapregeling is als volgt:

thema	BU24	BO 2025	BA2025	BO2026 (ontw)
energieheffing	(152,823)	(156,118)	(153,059)	(155,844)
handhaving	(13,251)	(3,450)	(5,620)	(5,620)
heffing	(132)	(98)	(98)	(100)
retributies	(44)	(300)	(300)	(300)
supercap	(6,577)	(5,000)	(5,000)	(5,000)
Total	(172,828)	(164,966)	(164,078)	(166,864)

QE0-9QEBTKK-OP - NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Ontvangst terugbetaald kapitaal uit noodkoopleningen die eerder zijn toegekend geweest via QE0-1QEE4KK-PA (Energiefonds). Toekenning intussen overgenomen door QE0-1QEE2KB-PA (reguliere kredieten).

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie (geen terugbetalingen verwacht in 2026 voor noodkoop(*bullet*)leningen via Energiefonds).

QE0-9QEBTKK-OW - NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Artikel dat ooit voorzien geweest is om eventuele ESR-aanrekenbare ontvangsten vanwege systeem noodkoopleningen via Energiefonds op te kunnen vangen. Staat los van de ESR-neutrale terugbetaling van kapitaal. Heden zonder voorwerp/pro memorie.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

Uitgavenartikelen

QB0-1QEB2KT-IS - VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel kan het VEB eventueel aanvullende middelen uit provisieverdelingen ontvangen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	3.215
BO 2026	0	3.215

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling vereffeningskalender	0	3.215	opvraging middelen voor vereffening VIPA-ondersteuning ESCO-call
TOTAAL	0	3.215	

QE0-1QEB2KA-WT - UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Uitgaven voor werkingssubsidies en werkingskosten voor energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning om de milieuvriendelijke energieproductie te versnellen, het uitrollen van slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie en het voorzien van een faciliterend kader voor de energietransitie. Op dit artikel worden tevens uitgaven aangerekend voor de bijdragen aan een aantal (internationale) verdragen en samenwerkingsakkoorden. Voorbije jaren waren de belangrijkste aanrekeningen op deze post de retroactieve investeringspremies (aandeel reguliere kredieten).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	190.867	197.628
<i>Index</i>	-2	-2
<i>Compensaties</i>	18	168
<i>Andere bijstellingen</i>	-189.867	-189.867
BO 2026	1.016	7.927

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van QE0-1QAB2ZZ-WT	18	18	Terugdraai eenmalige compensatie BA 2025 m.b.t. werkingskosten aanwerving <i>Fit for 55</i>
Van QE0-1QAB2ZZ-LO	0	150	Terugdraai eenmalige compensatie VEK-nood lonen 2025
TOTAAL	18	168	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling investeringspremies (luik algemene middelen RAI)	-189.867	-189.867	De retroactieve investeringspremies lopen af in 2026.
TOTAAL	-189.867	-189.867	

QE0-1QEB2KB-PA - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden Vlaamse energieleningen ESR-neutraal aangerekend op de reguliere kredieten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	498.145	498.145
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-157.145	-157.145
BO 2026	341.000	341.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In de meerjarenbegroting is 341 miljoen euro aan machtigingen voorzien voor de Mijn VerbouwLening. Kredieten worden hierop afgestemd. De minister bevoegd voor Energie zal de aanrekeningen die volgen uit de machtigingsuitoefening opvangen binnen de 341.000 keuro kredieten met een ruiter gedurende de hele legislatuur (zie uitgavendecreet). Bij de begrotingsaanpassing 2026 zullen de onderbenutte budgetten van 2025 toegevoegd worden aan de kredieten van 2026.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Mijn VerbouwLening	-157.145	-157.145	Opbouw van de 341.000 keuro is als volgt: Mijn VerbouwLening (64.000 keuro recurrent, ongewijzigd beleid) + Noodkoopleningen (20.000 keuro jaarlijks recurrent, ongewijzigd beleid) + Mijn VerbouwLening (257.000 keuro jaarlijks recurrent, regeerakkoord).
TOTAAL	-157.145	-157.145	

QE0-1QEB2KB-WT - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vergoedingen aan de energiehuizen en werkingskosten voor energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning in het kader van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark en om een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm te geven.

Op dit artikel zijn volgende uitgaven gebudgetteerd:

- Vergoedingen energiehuizen (onderdeel reguliere middelen)
- Collectieve renovatie
- Energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning (ICT zoals bv. deze voor EPB, EPC en Woningpas, communicatie, beleidsondersteuning, juridische kosten ...)
- Werking Europees gesubsidieerde projecten

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	38.524	38.781
<i>Index</i>	-3	-3
<i>Compensaties</i>	-9.439	-9.439
<i>Andere bijstellingen</i>	-6.456	-6.456
BO 2026	22.626	22.883

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar CB0-1CBD2AR-PR	-9.499	-9.499	Compensatie Sociaal KlimaatFonds (25% cofinanciering VEKA-maatregelen SKF)
Van QB0-1QCG2OA-WT	60	60	Terugdraai eenmalige compensatie BO25 naar DOMG mbt kostendeelname aanpassing 'airco-applicatie'
TOTAAL	-9.439	-9.439	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
EU-gesubsidieerde werking	-79	-79	Project BE-REEL! is uitdovend.
Bijstelling collectieve renovaties	-2.000	-2.000	Budgetten dalen cf. afspraak regeerakkoord
Besparing subsidies BO 2026	-4.000	-4.000	Sloop- en heropbouwpremie
Besparing subsidies BO 2026	-377	-377	Energiehuizen
TOTAAL	-6.456	-6.456	

QE0-1QEB2KE-IS - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aanvullende toelage aan het Energiefonds vanuit reguliere kredieten (uitzondering op artikel 15 van het VCO via decretale machtiging uitgavendecreet).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	111.877	111.877
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-111.877	-111.877
BO 2026	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De eenmalige toelage van 2025 wordt teruggedraaid.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling toelage aan Energiefonds uit reguliere kredieten.	-111.877	-111.877	Terugdraai eenmalige toelage 2025
TOTAAL	-111.877	-111.877	

**QE0-1QEB2KL-PR - OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE
ENERGIEDOELSTELLINGEN**

Korte inhoud begrotingsartikel:

Provisie ter invulling van de Vlaamse verplichtingen inzake hernieuwbare energie via de aankoop van hernieuwbare energiestatistieken in het buitenland. Voor de jaren na 2020 voorziet de Europese regelgeving dat het minimumaandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto eindverbruik, dat overeenstemt met het verplichte nationale streefcijfer voor 2020, in stand moet worden gehouden. Ons land moet dus ook na 2020 blijven voldoen aan het minimumaandeel van 13%.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	3.294	3.294
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	3.294	3.294

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA25. In BO 2026 wordt eenzelfde maximum beschikbaar bedrag van 3.294 keuro aangehouden als hetgeen ook voorzien is in 2025.

**QE0-1QEB2KL-WT - OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE
ENERGIEDOELSTELLINGEN**

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel wordt doorheen het begrotingsjaar gefinancierd uit de VEKA-provisie QE0-1QEE2KL-PR ter optimale invulling van de Vlaamse verplichtingen inzake hernieuwbare energie via de aankoop van hernieuwbare energie in het buitenland.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Pro memorie.

QE0-1QEB2KN-WT - BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vergoedingen aan de netbeheerders voor gedane uitgaven in het kader van openbardienstverplichtingen waardoor uitgaven niet moeten worden doorgerekend in het nettatarief. Doelstellingen zijn het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark en het vorm geven aan een sociaal rechtvaardige energietransitie. Het betreft hier enkel de aanrekening via de reguliere kredieten, dus zonder de aanrekeningen op het Energiefonds.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	105.443	107.181
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-1.923	-1.923
<i>Andere bijstellingen</i>	4.155	2.417
BO 2026	107.675	107.675

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Compensaties: Op 4 april 2025 werd het actieplan "Omzetting en implementatie Fit for 55" goedgekeurd door de Vlaamse Regering (VR 2025 0404 DOC.0223/1TER). In dat kader werd ook een uitbreiding van het personeelsplan van het VEKA doorgevoerd waarvan de overeenkomstige weddekredieten (QE0-1QAB2ZZ-LO incl. afdracht aan tweede pensioenpijler via Ago SG0-1SKC2TD-LO) evenals rugzakjes (QE0-1QAB2ZZ-WT) worden gecompenseerd binnen het beleidsveld Energie (artikel QE0-1QEB2KN-WT in BO 2026). Een eerste opstap aan compensaties werd reeds doorgevoerd BA 2025. Met BO 2026 wordt nu een tweede opstap aan compensaties doorgevoerd van 1.811 keuro lonen (waarvan 75 keuro wordt afgestaan aan Ago) en 112 keuro rugzakjes.

Andere bijstellingen hebben vooral betrekking op bijstellingen van de Mijn VerbouwPremie.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar QE0-1QAB2ZZ-LO	-1.811	-1.811	Compensatie lonen Fit for 55 (incl. afdracht aan Ago)
Naar QE0-1QAB2ZZ-WT	-13	-13	Compensatie werking Fit for 55 - eenmalig deel
Naar QE0-1QAB2ZZ-WT	-99	-99	Compensatie werking Fit for 55 - recurrent deel
TOTAAL	-1.923	-1.923	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting

Terugdraai eenmalig VEK BA25 op begrotingsruiter	0	-1.738	Begrotingsruiter valt weg.
Opvang toekomstige loonindexeringen	-145	-145	Afroming ten gunste algemene middelen ter opvang toekomstige loonindexeringen (VTE Fit for 55)
Nieuw beleid: MVP	27.800	27.800	Bijstelling MVP tot 130.500 keuro conform RA
Hervorming MVP	-23.500	-23.500	Punctuele maatregel BO 2026
TOTAAL	4.155	2.417	

QE0-1QEB4KE-IS - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Financiering fundingkosten in het kader van de Mijn VerbouwLening.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	15.377	15.377
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	12.426	12.426
BO 2026	27.803	27.803

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
actualisatie fundingkost MVL	12.426	12.426	Bijstelling ifv de meest actuele stand van zaken van de dossiers
TOTAAL	12.426	12.426	

QE0-1QEB4KE-LO - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

VEKA-lonen gefinancierd via het Energiefonds.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	448	448
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-258	-258
BO 2026	190	190

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling lonen Energiefonds	-258	-258	De lonen via het Energiefonds worden in 2026 beperkt tot deze voor de ondersteuning voor het renovatiekrediet met rentesubsidies (uitvoering regeringsbeslissing vorige legislatuur).
TOTAAL	-258	-258	

QE0-1QEB4KE-WT - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Impulsprojecten met uitgaven inzake werking en toelagen via het Energiefonds ter ondersteuning van verschillende doelstellingen van het energiebeleid, in het bijzonder het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark, transitie naar CO₂-arme industrie en ondernemingen ondersteunen, de milieuvriendelijke energieproductie versnellen en een sociaal rechtvaardige transitie vorm geven. Middelen afkomstig uit ontvangsten QE0-9QEBTKE-OW (externe ontvangsten Energiefonds) en QE0-9QEBTKE-OI (interne stromen).

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	180.168	159.988
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-102.595	-82.415
BO 2026	77.573	77.573

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Belangrijkste evolutie (in min) betreft het uitdoven van de retroactieve investeringspremie in 2026 (waarvan het onderdeel Energiefonds hier wordt aangerekend). Daarnaast worden een aantal eenmalige compensaties teruggedraaid en een aantal besparingen doorgevoerd.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Ondersteuning collectieve renovaties	9.499	9.499	Collectieve renovaties via Energiefonds
Call groene warmte	0	20.180	Bijstelling vereffeningskalender

Energiehuizen	2.771	2.771	Terugdraai compensatie premie voor energiezuinige huishoudtoestellen BA25 ³
Call groene warmte	2.771	2.771	Terugdraai compensatie premie voor energiezuinige huishoudtoestellen BA25
Bijstelling Retroactieve investeringspremie luik (Energiefonds)	-111.742	-111.742	Dooft uit in 2026
Overige bijstelling	2.510	2.860	BENovatie, IT en Woningpas
Besparing subsidies BO 2026	-7.300	-7.300	Energiehuizen: actualisatie rente-ontvangsten MVL
Besparing subsidies BO 2026	-1.454	-1.454	Call groene warmte
TOTAAL	-102.595	-82.415	

QE0-1QEB4KG-WT - BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vergoedingen aan de netbeheerders voor hun uitgaven in het kader van hun openbardienstverplichtingen waardoor uitgaven niet moeten worden doorgerekend in het nettatarief. Doelstellingen zijn het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark en het vorm geven aan een sociaal rechtvaardige energietransitie. Het betreft hier enkel aanrekeningen via het Energiefonds, dus zonder aanrekeningen van netbeheerdervergoedingen op andere posten (in casu het onderdeel Mijn verbouwPremie via reguliere kredieten).

Uitgaven op basis van een begrotingsfonds zijn mogelijk op basis van de ontvangsten die dergelijk fonds realiseert. Voor begrotingsfondsen worden in begrotingsdecreten enkel ramingen opgenomen voor zowel hun ontvangsten als hun uitgaven. Eventuele overflow- en aanzuigeffecten n.a.v. de hervormingen van de REG-ODV's worden gefinancierd uit het overgedragen saldo van het energiefonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2025	147.928	147.928
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-82.670	-82.670
BO 2026	65.258	65.258

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Zie NBR: Belangrijkste evolutie betreft de terugdraai van de eenmalige impact BA 2025 van een opstoot aan dossiers 2024 die (eenmalig) in 2025 moesten worden opgevangen. Daarnaast worden er een aantal hervormingen doorgevoerd.

³ Hervorming premie voor energiezuinige huishoudtoestellen van 4 maart 2025 (VR 2025 0403 DOC.0131/1): budgettaire impact opgenomen in VR 2025 0702 DOC.0061/1.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
MVP terugdraai eenmalige BA 2026	-50.000	-50.000	Terugdraai eenmalige overflow MVP-dossiers-2024 BA2025
MVP extra dossiers	10.696	10.696	Financiering door Energiefonds stijgt van 20.703k naar 31.399k ⁴
Overige bijstellingen	-4.370	-4.370	O.a. terugdraai compensatie premie voor energiezuinige huishoudtoestellen ⁵
Besparing subsidies BO 2026	-3.700	-3.700	Niet invoeren van EPC-labelpremie niet-residentieel (schrappen uitbreidingsbeleid)
Besparing subsidies BO 2026	-3.296	--3.296	Energiescans
Punctuele maatregel BO 2026	-32.000	-32.000	EPC-labelpremie residentieel
TOTAAL	-82.670	-82.670	

QE0-1QEB4KJ-WT - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID VIA KLIMAATFONDSFINANCIERING (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Uitgaven beleidsveld Energie die uitsluitend (=100%) gefinancierd zijn via enkele vroegere toelagen uit het Vlaams Klimaatfonds. Dit waren toelagen vooraleer het cofinancieringsprincipe voor het VKF werd ingevoerd vanaf 2020. Ondersteunt meerdere doelstellingen van het energiebeleid, in het bijzonder het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark en de milieuvriendelijke energieproductie versnellen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	600	6.265
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	600	6.265

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen aanpassingen t.o.v. BA2025.

⁴ Hervorming Mijn VerbouwPremie van 23 mei 2025 (VR 2025 2305 DOC.0410/1): budgettaire impact opgenomen in VR 2025 2603 DOC.0096/1SEPTIES

⁵ Hervorming premie voor energiezuinige huishoudtoestellen van 4 maart 2025 (VR 2025 0403 DOC.0131/1): budgettaire impact opgenomen in VR 2025 0702 DOC.0061/1.

Betreft netbeheerdersvergoedingen in het kader van warmtepompboilerpremies.

QE0-1QEB4KK-PA - NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aanrekening noodkoopleningen op het Energiefonds vooraleer er financiering werd voorzien via de reguliere kredieten QE0-1QEE2KB-PA.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QEB4KT-IS - VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel kan het VEB eventueel aanvullende middelen uit het Energiefonds ontvangen.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-1QEX2KM-PR - VERSNELLING WONINGRENOVATIE EN HERNIEUWBARE ENERGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Provisie voor versnelling woningrenovatie en hernieuwbare energie.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

1.3.2. DAB

Niet van toepassing.

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing.

VLAAMS ENERGIEBEDRIJF

Het Vlaams Energiebedrijf (VEB) speelt een centrale rol in het ondersteunen van de brede publieke sector bij het realiseren van integraal en duurzaam energiebeheer. Als aankoopcentrale voorziet VEB in de levering van energie aan overheidsinstellingen, waarbij voor 2026 een afname wordt geraamd van 2,48 TWh groene elektriciteit en 3,74 TWh aardgas, verdeeld over ongeveer 100.000 aansluitpunten.

Naast energielevering biedt VEB een uitgebreid pakket aan energiebesparende oplossingen. Via diverse raamcontracten kunnen publieke entiteiten beroep doen op diensten zoals

energiescans en -audits, installatie van zonnepanelen (met eigen of derde partijfinanciering), *relighting*, stookplaatsrenovaties, gebouwschilmaatregelen, renovatie- en isolatieprojecten, en energieprestatiecontracten. Deze maatregelen dragen bij aan een structurele verlaging van het energieverbruik en versterken de duurzaamheid van het patrimonium.

Een belangrijk instrument in het energiebeheer is de databank TERRA, die door VEB wordt beheerd. In 2025 werd TERRA aangepast om te voldoen aan de opendataverplichting. Hierdoor zijn alle Vlaamse openbare besturen wettelijk verplicht om jaarlijks hun energieverbruik en gebouwkenmerken te rapporteren. Deze gegevens worden publiek beschikbaar gesteld via een open dataportaal, wat bijdraagt aan transparantie en inzicht in het energieverbruik en de staat van het publieke vastgoed.

Alle kredieten van de VEB-begroting worden ingezet onder de ISE K Energie.

- **Ontvangsten**

De geraamde ESR-ontvangsten voor 2026 bedragen 650.241 keuro. Dit omvat voornamelijk de doorverkoop van aangekochte energie, kosten voor distributie- en transmissienetten, taksen en bijdragen. Daarnaast vallen ook de verkopen van goederen en diensten binnen de energie-efficiëntieactiviteiten onder deze post (-117.459 keuro minderontvangsten VEB tov. BA2025). Hiernaast is een bijkomende toelage van 3.215 keuro voorzien als VIPA-ondersteuning voor de ESCO-call.

- **Uitgaven**

De totale ESR-uitgaven worden geraamd op 651.857 keuro (-119.175 keuro VAK en -115.960 keuro VEK actualisatie ESR-uitgaven VEB). Het grootste deel hiervan betreft de aankoop van energie, netkosten, taksen en heffingen, die rechtstreeks worden doorgerekend aan de klanten. Daarnaast omvatten de uitgaven ook de uitvoering van gefaciliteerde energie-efficiëntieopdrachten en de uitbetaling van een *ristorno* aan klanten, gebaseerd op hun energieafname in 2024.

VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

De apparaatskredieten die onder programma QA ingezet worden voor de activiteiten binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat worden hier besproken.

PROGRAMMA QA - QE0 - VLAAMS ENERGIE- EN KLIMAATAGENTSCHAP

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	18.470	18.620
Bijstelling BO 2026	0	0	0	1.598	1.448
BO 2026	0	0	0	20.068	20.068

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat is er slechts 1 entiteit actief met kredieten binnen het apparaatsprogramma QA van het beleidsdomein Omgeving: VEKA.

Vlaams Energieagentschap (VEKA)

Uitgavenartikelen

QE0-1QAB2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden personeelsuitgaven van het VEKA (IVA zonder rechtspersoonlijkheid) gefinancierd.

Het VEKA werd opgericht vanaf 1 januari 2021. De missie van het VEKA is als volgt vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.2.):

"Het VEKA heeft als missie het voorbereiden, stimuleren, coördineren, uitvoeren, opvolgen en evalueren van beleidsinitiatieven op het vlak van energie en broeikasgasemissies die bijdragen aan de omslag naar een klimaatneutrale en duurzame samenleving in Vlaanderen, waarbij de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier worden ingezet en rekening wordt gehouden met de sociale en economische impact."

De hiervoor aan het VEKA toegekende taken inzake energie en klimaat zijn eveneens:

- vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.3);
- of zijn vastgelegd bij of krachtens decreet;
- of zijn door de Vlaamse Regering aan het agentschap toevertrouwd.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2025	17.492	17.642

<i>Index</i>	340	340
<i>Compensaties</i>	1.636	1.486
<i>Andere bijstellingen</i>	-471	-471
BO 2026	18.997	18.997

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van QE0-1QEB2KN-WT	1.811	1.811	Compensaties lonen Fit for 55 (VR 2025 0404 DOC.0223/1TER).
Naar SG0-1SKC2TD-LO	-75	-75	Compensatie bijdrage Vlaams Pensioenfonds: van de bovenstaande 1.811 keuro is 75 keuro af te dragen aan Ago voor tweede pensioenpijler
Naar CB0-1CBD2AR-PR	-100	-100	Compensatie 25% cofinanciering technische bijstand SKF
Van QE0-1QEB2KA-WT	0	-150	Terugdraai eenmalige VEK-nood 2025
TOTAAL	1.636	1.486	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling Europees gesubsidieerde lonen	-471	-471	BE-REEL! dooft uit
TOTAAL	-471	-471	

QE0-1QAB2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden apparaatskredieten van het VEKA gefinancierd. Betreft budget voor algemene werkingskosten, persoonsgebonden ICT-middelen en investeringen in het apparaat.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2025	978	978
<i>Index</i>	-1	-1
<i>Compensaties</i>	94	94
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2026	1.071	1.071

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van QE0-1QEB2KN-WT	99	99	Compensaties Fit for 55: recurrente rugzakjes.
Van QE0-1QEB2KN-WT	13	13	Compensaties Fit for 55: eenmalige rugzakjes.
Naar QE0-1QEB2KA-WT	-18	-18	Eenmalig BA 2025: niet recurrente werkingskosten
TOTAAL	94	94	

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

BBP	Bruto binnenlands product
BBT	Beleids- en begrotingstoelichting
EBO	Energiebeleidsovereenkomst
EMD	<i>Electricity Market Design</i> richtlijn
ENOVER	Energie-Overleg Staat-Gewesten
EPB	Energieprestatie en binnenklimaat
EPBD	Energy performance of buildings directive
EPC	Energieprestatiecertificaat
ETS	<i>Emissions Trading System</i>
EU	Europese Unie
GWh	Gigawattuur
GwH	Grondwettelijk Hof
ICL	<i>Indirect carbon leakage</i>
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ISE	Inhoudelijk structuurelement
kV	Kilovolt
kW	Kilowatt
kWe	Kilowatt elektrisch vermogen
kWh	Kilowattuur
LS	Laagspanning (≤ 1 kV)
MW	Megawatt
MWe	Megawatt elektrisch vermogen
NACE	Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschap

NEKP	Nationaal Energie- en Klimaatplan
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PJ	Petajoule
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PV	Fotovoltaïsch (EN: <i>photovoltaic</i>)
RED(III)	<i>Renewable Energy Directive</i>
REG	Rationeel energiegebruik
SILC	Statistics on Income and Living conditions
TWh	Terrawattuur
VEB	Vlaams Energiebedrijf
VEKA	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
VEKP	Vlaams Energie- en Klimaatplan
VITO	Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek
VKF	Vlaams Klimaatfonds
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
VME	Vereniging van mede-eigenaars
VNR	Vlaamse Nutsregulator
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
WKK	Warmte-krachtkoppeling

BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Onderstaande tabellen geven per ISE een overzicht van belangrijkste regelgevende initiatieven voor 2025. De regelgevingsagenda zullen in de jaarlijkse BBT's bij de Begrotingsopmaak verder worden geconcretiseerd.

ISE Klimaat

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD/OD	Indicatieve timing	
Samenwerkingsakkoord intra-Belgische lastenverdeling 2021-2030	SD1, OD 1.1	In functie van timing interfederaal politiek akkoord	Samenwerkingsakkoord m.b.t. verdeling energie- en klimaatdoelstellingen 2021-2030
Samenwerkingsakkoord ETS Scheepvaart	SD2, OD 2.1	In functie van timing interfederaal politiek akkoord	Samenwerkingsakkoord t.b.v. de omzetting van het nieuw emissiehandels-systeem voor scheepvaart
Samenwerkingsakkoord ETS 2	SD2, OD 2.1	In functie van timing interfederaal politiek akkoord	Samenwerkingsakkoord t.b.v. de omzetting van het nieuw emissiehandels-systeem voor gebouwen, wegtransport en bijkomende sectoren

Samenwerkingsakkoord CBAM	SD1, 1.1	OD	In functie van timing interfederaal politiek akkoord	
Omzettingsdecreet Herziening ETS Luchtvaart	SD2, 2.1	OD	1 ^{ste} principiële goedkeuring: voorjaar 2026	Aanpassingen DABM
Omzettingsdecreet ETS 2	SD2, 2.1	OD	• 1ste principiële goedkeuring VR: februari 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: oktober/november 2025 • Finale goedkeuring VR: Q1 2026	Decretale basis voor omzetting ETS 2
Implementatiebesluit F-gasverordening	SD2, 2.4	OD	1 ^{ste} principiële goedkeuring: Q1 2026	Besluit tot implementatie F-gasverordening
Implementatiedecreet Methaanverordening, samen met de minister van Omgeving			1 ^{ste} principiële goedkeuring Q4 2025	Decreet tot implementatie Methaanverordening

ISE Energie

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD/OD	Indicatieve timing	Korte omschrijving
Verzameldecreet Energie I	Divers	• 1ste principiële goedkeuring VR: 18 juli 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: oktober 2025 • Finale goedkeuring VR: Q1 2026	

EED-decreet	Divers	• 1ste principiële goedkeuring VR: 14 juli 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: oktober-november 2025 • Finale goedkeuring VR: Q1 2026	
Uitvoeringsbesluit EED	Divers	• 1ste principiële goedkeuring: Q1 2026	
Decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten	SD4	• 1ste principiële goedkeuring VR: 16 mei 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: 14 juli 2025 • Finale goedkeuring VR: oktober 2025	
EMD5.1	SD4	• 1ste principiële goedkeuring VR: 14 juli 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: november 2025 • Finale goedkeuring VR: Q1 2026	
Omzettingsdecreet EPBD	SD1	• 1ste principiële goedkeuring: Q1-2026	
Omzettingsbesluit EPBD (fase 1)	Divers	• 1ste principiële goedkeuring: Q3/Q4-2026	
Omzettingsdecreet REDIII	SD3	• 1ste principiële goedkeuring: Q1-2026	
Omzettingsbesluit REDIII	SD3	• 1ste principiële goedkeuring: Q3/Q4-2026	
Waterstofnettendecreet (fase 1)	SD4	• 1ste principiële goedkeuring: Q1-2026	
Waterstofnettenbesluit (fase 1)	SD4	• 1ste principiële goedkeuring: Q3/Q4-2026	

Verzamelbesluit Energie I	SD1 & SD2	• 1ste principiële goedkeuring VR: 18 juli 2025 • 2^e principiële goedkeuring VR: oktober-november 2025 • Finale goedkeuring VR: december 2025	
Verzamelbesluit Energie II		• 1ste principiële goedkeuring: Q1 2026	

VIII. BIJLAGE 'METADATA INDICATOREN'

Benaming	EPC-monitoringspad
Soort indicator	Effectindicator
Berekeningswijze	Jaarlijks worden de geactualiseerde data uit het Federaal kadaster, gelinkt met beschikbare EPC- en EPB-data.
Bron	VEKA, op basis van data van het federaal kadaster en EPC- en EPB data.
Meetfrequentie	Jaarlijks, in oktober/november (update kadasterdata)
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator is niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Deze indicator wordt opgevolgd in kader van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030